



Nəqliyyat məsələlərinə həsr olunmuş müşavirə

Prezident İlham Əliyev müşavirədə çıxış edib

Yanvarın 28-də nəqliyyat məsələlərinə həsr olunmuş müşavirə keçirilib. Prezident İlham Əliyev müşavirədə çıxış edib.

Dövlətimizin başçısı nəqliyyat məsələlərinin hər zaman dövlətin diqqət mərkəzində olduğunu və son 15 il ərzində Bakı şəhərində bir çox böyük layihələr icra edildiyini, yeni metro stansiyalarının istifadəyə verildiyini, yol qovşaqları, tunellər, körpülər inşa edildiyini, yeni yollar salındığını qeyd edərək, bu istiqamətdə növbəti böyük bir proqramın qəbul olunmasında böyük fayda olacağını bildirib. "Bu məqsədlə bir müddət bundan əvvəl Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinə dövlət proqramının hazırlanmasına dair müvafiq göstərişlər vermişəm və bir neçə ay ərzində bu proqram üzərində iş aparılıb. Bu gün biz bu məsələləri müzakirə edəcəyik və lazım olan qərarları verəcəyik.

Nəqliyyat məsələlərinə gəldikdə, onu bildirməliyəm ki, bütün ölkə üzrə son illər ərzində bir çox nəqliyyat layihələri icra edilmişdir - kənd yolları, şəhərlərarası yollar, magistral yollar. İllər keçdikcə indi əvvəlki vəziyyət yaddan çıxır. Ancaq əgər biz 20 il əvvələ nəzər salsaq görərik ki, o vaxt bizim yollarımız nə vəziyyətdə idi. Hətta Bakı şəhərinin əsas yolları faktiki olaraq heç bir standartla uyğun gəlmirdi. Biz yeni yollar saldıq, bütün şəhərləri demək olar ki, müasir yollarla birləşdirdik. Bütün sərhədlərimizi müasir avtomagistrallarla birləşdirdik. Kənd yollarının təmiri və salınması dərəcəsi təqribən 85-90 faizə çatıb və hər il biz bu məqsədlər üçün vəsait ayırırdıq".

Prezident İlham Əliyev diqqətə çatdırıb ki, bu gün Avrasiyanın nəqliyyat xəritəsini Azərbaycan-sız, onun nəqliyyat infrastrukturunu olmadan təsvür etmək mümkün deyil. Hazırda bizim ərazimizdən Şərq-Qərb və Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizləri keçir. Bu dəhlizlər üzrə daşınan yüklərin həcmi ildən-ilə artır. Yüklərin daha səmərəli daşınması üçün fiziki infrastrukturla yanaşı, digər addımlar da atılır, o cümlədən rəqəmsallaşma məsələlərinə diqqət göstərilir.

Dövlətimizin başçısı yeni layihələr arasında Zəngəzur dəhlizini qeyd edib: "Zəngəzur dəhlizi layihəsi Azərbaycan tərəfindən irəliləyən addımdır. İkinci Qarabağ müharibəsindəki Zəfərimizdən sonra bu məsələ beynəlxalq gündəliyə, beynəlxalq leksikona salındı və bu gün Zəngəzur dəhlizi artıq dünyada qəbul edilmiş ifadədir, qəbul edilmiş termindir. Əlbəttə ki, biz bu dəhlizin açılması üçün praktiki addımlar atırıq. Düzdür, Ermənistan tərəfi dörd ildən çoxdur ki, bu məsələ ilə bağlı qeyri-konstruktiv mövqe sərgiləyir... Sadəcə olaraq, vaxt uzatmaqla məşğuldurlar, beynəlxalq ictimaiyyəti çaşdırmaqla məşğuldurlar. Yəni də Azərbaycan qarşı müxtəlif dairələrdə çirkin kampaniyaların aparılmasına rəvac veriblər. Bunun nəticəsində faktiki olaraq bu günə qədər Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi - Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə bizim ən qısa və ən rahat bağlantımız yoxdur".

Prezident İlham Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikasının lazım olan ehtiyaclarının müxtəlif yollarla təmin edildiyini bildirib. İlk növbədə,

İran İslam Respublikası ərazisindən yüklər və sənişinlər gedir, eyni zamanda Gürcüstan, Türkiyə ərazilərindən də bu bağlantı yaradıla bilər, amma ən rahat yol və imkan olduğu halda, əlbəttə ki, bu məsələ prioritet təşkil edir. Artıq bu layihə icra edilir və bu il tamamlanması nəzərdə tutulub.

"İkinci körpü də inşa ediləcək, artıq Naxçıvan Muxtar Respublikasında. Birinci körpü Zəngilan rayonu ərazisində inşa edilir. Beləliklə, Ermənistan bundan sonra da dalan ölkə kimi davam edəcək və onların tranzit ölkəyə çevrilmə arzuları ilə onların gözlərində qalacaq. Özləri daha çox itirəcəklər, nəinki biz. Ona görə bu məsələ diqqət mərkəzində olacaq və həm beynəlxalq müstəvidə, həm Ermənistanla ikitərəfli təmaslar əsnasında biz daim bir məsələni qeyd edirik ki, Azərbaycandan Azərbaycana maneəsiz keçid olmalıdır. Heç bir yoxlamadan keçmədən, heç bir maneə ilə üzləşmədən Azərbaycandan Azərbaycana rahat və azad keçid olmalıdır". - deyərək dövlətimizin başçısı bildirib.

Prezident İlham Əliyev son 20 il ərzində Azərbaycanda nəqliyyatla bağlı görülmüş işlərin bəzilərini ictimaiyyətin diqqətinə çatdırıb: "Beləliklə, son 20 il ərzində Azərbaycanda 21 min kilometr avtomobil yolu tikilib və təmir edilib. 335 körpü və yol ötürücüsü, 45 tunel, 163 yerüstü və yeraltı keçid tikilib... 1500 kilometrden çox dəmir yolu tikilib, 1800 kilometr təmir edilib, yeni qatarlar və vaqonlar alınıb, 90 kilometrden çox olan Abşeron dairəvi xətti istifadəyə verilib. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu inşa edilib"

Dövlətimizin başçısı mövcud yolların reabilitasiyası və müasirləşməsi, daşınma imkanlarının və qatarların sürətinin artırılması istiqamətində görülən işlər arasında Sumqayıt-Yalama dəmir yolunu qeyd edib, Ələt-Astara yolunun genişləndirilməsinin gündəlikdə olduğunu və son 20 il ərzində Azərbaycanda səkkiz beynəlxalq hava limanı inşa edildiyini bildirib.

Prezident İlham Əliyev diqqətə çatdırıb ki, son illər ərzində vacib layihələrdən biri də yeni Dəniz Ticarət Limanının inşasıdır. Həmçinin 2008-ci ildən bu günə qədər metronun yeddi yeni stansiyası tikilib və qəbul ediləcək Dövlət Proqramında yeni 10 metro stansiyasının tikintisi nəzərdə tutulur. Ölkəyə yüzlərlə yeni sənişin avtobusu gətirilib və bu ildən başlayaraq ilin sonunda elektrobussların yığılı, ondan sonra lokalizasiyanın artımı işləri də başlanacaq. Şəhərimizə artıq 161 yeni elektrik avtobusu gətirilib və yaxın gələcəkdə Bakı sakinləri bunun xeyrini gözləyəcəklər. Çünki havanı ən çox çirkləndirən nəqliyyat vasitələridir, xüsusilə böyük nəqliyyat vasitələridir.

Dövlətimizin başçısı Gəmiqayıma zavodunun da tam gücü ilə işləməsinə nail olduğumuzu bildirib. Hazırda azad edilmiş ərazilərdə də görülən işlərin əsasını nəqliyyat layihələri təşkil ediyini deyib.

Müşavirədə rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat naziri Rəşad Nəbiyev çıxış edərək, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə son 20 ildə nəqliyyat sahəsində əsaslı islahatlar aparıldığını və infrastrukturun yenidən qurulduğunu deyib.

Nazir qeyd edib ki, Bakının nəqliyyat sistemi iqtisadi və demoqrafik artım fonunda çağırışlarla üzləşir, buna cavab olaraq insan yönümlü yanaşmaya keçid edilir. Nəqliyyat infrastrukturunun optimallaşdırılması, avtobus və metro şəbəkəsinin genişləndirilməsi, avtobus zolaqlarının təbii və qanunsuz parklanmanın qarşısının alınması istiqamətində ciddi tədbirlər görülür. Taksi xidmətində də islahatlar aparılıb, avtobus daşımalarının sayı və keyfiyyəti artırılıb. Şəhərin yaşıl zonaları genişləndirilib, mobilliyin transformasiyası üçün rəqəmsal əkiz layihəsi təbiiq edilib. Bundan əlavə, ictimai nəqliyyatın payının artırılması və polisentrik inkişaf strategiyasına uyğun infrastruktur layihələri prioritet olaraq həyata keçiriləcəkdir.

Azərbaycan Yerüstü Nəqliyyat Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Anar Rzaev çıxışında Bakı şəhərinin monosentrik şəhərə çevrilməsi və küçə-yol infrastrukturunda bəzi dar yerlərin mövcudluğu səbəbiylə şəhərdə nəqliyyat sıxlığının, tıxacların əmələ gəldiyini, Prezident İlham Əliyevin göstərişi ilə bu istiqamətdə işlərin görülməsi üçün xarici məsləhətçi şirkət dəvət olunmaqla xüsusi proqramın hazırlandığını bildirib.

Şəhər rəhbərliyi tərəfindən həyata keçirilən layihələr nəticəsində piyadalar üçün geniş zonalar yaradılıb, mikromobillik zolaqları çəkilmiş, velosiped və skuterlərin istifadəsi əhəmiyyətli dərəcədə artmışdır.

Taksi xidmətlərində də ciddi islahatlar aparılıb. Şəhərin yol-infrastruktur layihələri də diqqət mərkəzindədir.

Bundan əlavə, şəhəratrafı nəqliyyat axınıni tənzimləmək üçün dəmir yolu şəbəkəsi genişləndiriləcək. Yeni qatar xətləri açılacaq və Aeroporta dəmir yolu bağlantısı qurulacaq. Həmçinin, tramvay xətlərinin yenidən bərpası planlaşdırılır. Bakı şəhərində ictimai nəqliyyatın təkmilləşdirilməsi məqsədilə avtobus parkı da genişləndiriləcək. Şəhərin sənişindəşımaya potensialını artırmaq üçün 2800 yeni avtobusun istismara verilməsi nəzərdə tutulur.

Bütün bu dəyişikliklər paytaxtın mobilliyini artırmaqla yanaşı, ekoloji vəziyyəti yaxşılaşdırmağa, şəhərdaxili hərəkəti daha rahat və əlçatan etməyə yönəlib.

Azərbaycançılıq düşüncəsi ilə ərsəyə gətirilən milli vətənpərvərlik ruhunda tərbiyəsində

AMEA-nın İctimai Elmlər Bölməsi və Gəncə Bölməsinin 2024-cü ildəki



Yanvarın 24-də AMEA-nın Rəyasət Heyətinin İctimai Elmlər Bölməsinin (İEB) və Gəncə Bölməsinin 2024-cü il üzrə illik hesabatlarının müzakirəsinə həsr olunmuş iclası keçirilib.

Tədbirdə AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli, Rəyasət Heyətinin üzvləri, AR Dövlət Turizm Agentliyinin sədrinin müavini Azadə Hüseynova, AR Mədəniyyət Nazirliyinin əməkdaşları, eləcə də AMEA-nın Rəyasət Heyəti aparatının şöbə müdirləri, bölmənin üzvləri, bölmənin elmi müəssisələrinin direktorları, direktor müavinləri, elmi katibləri, həmçinin əldə edilmiş mühüm elmi nəticələrin müəllifləri, şöbə müdirləri, gənc alim və mütəxəssisləri və aidiyyəti şəxslər iştirak ediblər.

Əvvəlcə bölmələrin 2024-cü il üzrə əldə etdiyi nailiyyətləri, nəşr olunan elmi əsər və kitabları əks etdirən sərgiyə baxış olub.

Iclası giriş sözü ilə akademik İsa Həbibbəyli açaraq tədbirin gündəliyi barədə məlumat verib.

Əvvəlcə yubileyli münasibətilə akademik Fuad Əliyevə və akademik Yusif Məmmədova AMEA-nın Fəxri fərmanları təqdim olunub.

Akademik İsa Həbibbəyli qeyd edib ki, bu gün iclasda İctimai Elmlər Bölməsinin və Gəncə Bölməsinin 2024-cü il üzrə illik hesabatları dinlənəcək və tədbir çərçivəsində təşkil olunmuş sərgi hər iki bölmənin yüksək inkişaf səviyyəsində olduğunu göstərir.

Son illərdə Akademiyada aparılan elmi tədqiqatların fundamental monoqrafik əsərlərlə müşayiət olunduğunu deyən akademik İsa Həbibbəyli bu istiqamətdə araşdırmaların əhatə dairəsinin daha da genişləndirilməsinə ehtiyac yarandığını bildirib. Diqqətə çatdırıb ki, AMEA-da alimlərimizin milli düşüncəsinin, təfəkkürünün məhsulu olan Nizamiyə, Nəsimiyə, Füzuliyə həsr olunmuş kollektiv monoqrafiyalar ərsəyə gətirilib, lakin Atabəy Şəmsəddin, Şah İsmayıl Xətai, Nadir şah kimi görkəmli tarixi şəxsiyyətlərimiz hələ də tərcümə materialları əsasında öyrənilir. AMEA prezidenti bildirib ki, 2024-cü ildə Akademiyada ədəbi-tarixi şəxsiyyətlərin yenidən öyrənilməsi konsepsiyası istiqamətində mühüm addımlar atılıb və bu istiqamətdə ilkin nəticələr əldə olunub. Vurğulayıb ki, bu gün Azərbaycanın tarixində böyük xidmətləri olan görkəmli şəxsiyyətlərin öyrənilməsi ictimai və humanitar elmlərin qarşısında mühüm vəzifə kimi dayanır. Qeyd edib ki, Azərbaycan aliminin azərbaycançılıq düşüncəsi ilə ərsəyə gətirdiyi əsərlər yeni nəsillərin milli vətənpərvər ruhda tərbiyəsində mühüm rol oynayacaq və bu, Akademiyanın, Azərbaycan elminin, alimlərinin mənəvi borcudur.

Tədbirdə AR Dövlət Turizm Agentliyinin və AR Mədəniyyət Nazirliyinin nümayəndələrinin də iştirak etdiyini deyən akademik İsa Həbibbəyli "Keşikçidağ" Dövlət Tarix-Mədəniyyət Qoruğunun da bugünkü tədbirdə böyük sərgi ilə təmsil olunduğunu diqqətə çatdırıb.

Akademiyanın arxeoloji turizm istiqamətində AR Mədəniyyət Nazirliyi və AR Dövlət Turizm Agentliyi ilə birgə əməkdaşlıq əlaqələrinin mövcud olduğunu, Agentliyin ölkəmizdə aparılan arxeoloji qazıntılara dəstək verdiyini deyən AMEA rəhbəri əməkdaşlıq əlaqələrinin genişləndirilməsinin Azərbaycanın maddi-mədəniyyət nümunələrinin dünyada təbliğində mühüm rol oynayacağını vurğulayıb.

Qeyd edib ki, xüsusilə mətbəx mədəniyyəti ilə bağlı əməkdaşlıq əlaqələrinin, tədqiqatların genişləndirilməsinə ehtiyac yaranıb. Bildirib ki, bu gün Ermənistan xalqımızın mətbəx mədəniyyəti ilə bağlı bir sıra məqamları UNESCO-ya öz mədəniyyətləri kimi təqdim edir və bunun qarşısının alın-



Azadə Hüseynova



Gövhər Baxşəliyeva



Fuad Əliyev



Rasim Əliquliyev



Yaqub Mahmudov



Könül Bünyadzadə



Fərhad Quliyev



Musa Mursaquliyev

masında Azərbaycan elminin də üzünə vəzifələr düşür. AMEA prezidenti ölkəmiz üçün belə bir strateji məsələdə Akademiyanın Tarix və Etnologiya, Folklor, Arxeologiya və Antropologiya, Memarlıq və İncəsənət institutlarının əməkdaşlarının AR Mədəniyyət Nazirliyi və AR Dövlət Turizm Agentliyi ilə birgə əməkdaşlıq etməyə hazır olduğunu bildirib və yaxın günlərdə bunun üçün zəruri addımların atılacağını söyləyib.

Akademik İsa Həbibbəyli, həmçinin Azərbaycan tarixinin öyrənilməsində mühüm əhəmiyyətə malik olan numizmatika və epigrafika sahələrinə xüsusi diqqət yetirilməsinin, gənc kadrların hazırlanmasının və bu sahədə doktorantlara zəruri dəstək göstərilməsinin önəminə toxunub. Bildirib ki, bu gün gənc kadrlar hazırlanarkən ilk növbədə müstəqil Azərbaycan dövlətinin tələbatı nəzərə alınmalıdır.

AMEA rəhbəri çıxışının sonunda, həmçinin Akademiyada elektron elmin inkişafı istiqamətində atılan addımlara da toxunub. 2025-ci ildə Akademiyanın bütün jurnallarının elektron bazasının hazırlanması prosesinin başa çatdırılacağını və elmi nəşrlərin Scopus və Web of Science bazası

səviyyəsinə qaldırılmasının başlıca hədəflərdən olduğunu söyləyib.

Dövlət Turizm Agentliyinin sədrinin müavini Azadə Hüseynova isə çıxışında AMEA ilə Agentliyin uzun illərdir əməkdaşlıq etdiyini bildirib. Qeyd edib ki, bu gün dünyada elmi turizm olduqca məşhurdur və ölkəmizdə bu sahənin inkişafı üçün Agentlik tərəfindən əməli addımlar atılır. Azadə Hüseynova bu istiqamətdə, eləcə də ölkəmiz üçün mühüm əhəmiyyət daşıyan mətbəx mədəniyyətinin, Qafqaz Albaniasının və türk dünyası irsinin öyrənilməsi və təbliğinə dair AMEA ilə əməkdaşlıqda maraqlı olduqlarını söyləyib.

Daha sonra iclasda **AMEA-nın vitse-prezidenti v.i.e., İctimai Elmlər Bölməsinin Elmi Şurasının sədri akademik Gövhər Baxşəliyeva** bölmənin 2024-cü il üzrə elmi və elmi-təşkilati fəaliyyəti haqqında hesabatı təqdim edib. Diqqətə çatdırıb ki, ötən il bölmənin müəssisələrində aparılan tədqiqatlar əsasən, "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı"na, eləcə də "Azərbaycan Respublikasında 2024-cü ilin "Yaşıl dünya

naminə həmrəylik ili" elan edilməsi haqqında", "Dahi Azərbaycan şairi Məhəmməd Füzulinin 530 illiyinin qeyd edilməsi haqqında", "Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin 140 illiyinin qeyd edilməsi haqqında", "Naxçıvan Muxtar Respublikasının 100 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında", "Şuşa şəhərinin 2024-cü ildə "İslam dünyasının mədəniyyət paytaxtı" elan edilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında", "Şuşa şəhərinin 2024-cü il üçün "İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının gənclər paytaxtı" seçilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" dövlət başçısının sərəncamlarının icrasına istiqamətlənib.

Akademik qeyd edib ki, 2024-cü ildə İEB-in elmi müəssisələrində 33 problemə aid 88 mövzuya dair 505 tədqiqat işi, 98 mərhələ aparılıb, 18 mövzu, 364 iş, 43 mərhələ tamamlanıb. Hesabat ilində elmi tədqiqat müəssisələrinin əməkdaşları

tərəfindən araşdırılan 35-dən çox elmi iş Qarabağa, Şuşaya, Qərbi Azərbaycana, Qafqaz Albaniasına həsr olunub.

Bölmənin elmi müəssisələrinin nəşr fəaliyyəti barədə məlumat verən akademik Gövhər Baxşəliyeva bildirib ki, 2024-cü ildə bölmə üzrə 1525 əsər nəşr olunub. Bunlardan 36-sı kitab (3-ü xaricdə), 54-ü monoqrafiya (7-si xaricdə) 1101-i məqalə (266-sı xaricdə), 334-ü tezis (106-sı xaricdə), 9-u dərslik və dərs vəsaitidir. Bölmə üzrə 46 məqalə isə impact faktorlu jurnalda dərc olunub, alimlərin əsərlərinə 1275 istinad edilib.

Bölmənin əhatə dairəsində olan təşkilatlarda isə 2610 əsər çap olunub. Bunlardan 62-si kitab (5-i xaricdə), 49-u monoqrafiya (8-i xaricdə) 192-si dərslik və dərs vəsaiti, 1176-sı məqalə (545-i xaricdə), 464-ü tezis (213-ü xaricdə) olmuş, Web of Science, Scopus bazalarında indeksləşən jurnallarda isə 452 məqalə dərc edilib, əməkdaşların əsərlərinə 2202 istinad qeyd alınıb.

Akademik Gövhər Baxşəliyeva "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" çərçivəsində dövlət başçısının Sərəncamın icrasına uyğun olaraq, bölmənin

Əsərlər yeni nəsillərin mühüm rol oynayır

fəaliyyətlərinə dair hesabatı

elmi tədqiqat müəssisələrində 1 beynəlxalq, 2 respublika səviyyəli elmi konfrans, 3 elmi seminar, 6 dəyirmi masanın keçirildiyini, 2 kitabın işıq üzünə gəldiyini bildirdi. Qeyd edib ki, bu çərçivədə "Yaşıl dünya naminə həmrəylik - COP29-un çağırışları və humanitar elmin vəzifələri", "Yaşıl enerji və ekoloji problemlərin fəlsəfəsi", "Azərbaycan gəncliyinin "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" nə dəstəyi", "Prezident İlham Əliyevin Dövlət idarəçiliyi: COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi beynəlxalq nüfuzumuzu göstərən vacib amildir", "Yaşıl enerji və ekoloji problemlərin fəlsəfəsi", "COP29 - Yaşıl strategiya, iqlim dəyişikliyi və sosial elmlər: çağırışlar, vəzifələr", "Azərbaycanda ətraf mühitin sağlamlaşdırılmasında Heydər Əliyevin rolu", "Cənubi Qafqazda ekoloji vəziyyət: dövlətlərin siyasətinin müqayisəli təhlili, təhdidlər və perspektivlər" və s. mövzuda konfranslar, dəyirmi masalar, həmçinin kitab təqdimatları keçirilib.

Məruzəçi, həmçinin dövlət başçısının "Dahi Azərbaycan şairi Məhəmməd Füzulinin 530 illiyinin qeyd edilməsi haqqında", "Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin 140 illiyinin qeyd edilməsi haqqında", "Naxçıvan Muxtar Respublikasının 100 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında", "Şuşa şəhərinin 2024-cü il üçün "İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının gənclər paytaxtı" seçilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" sərəncamları, "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər", "Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası", "Daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin bərpası, qorunması, tarix və mədəniyyət qoruqlarının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi və inkişafına dair 2014-2020-ci illər üzrə Dövlət Proqramı"nın icrasına dair 2014-2020-ci illər üzrə Dövlət Proqramı"nın icrasına dair Qərbi Azərbaycanın, Qafqaz Albaniyasının və İraq türklərinin tarixinin, mədəniyyətinin öyrənilməsi istiqamətində görülmüş işləri diqqətə çatdırıb.

Akademik Gövhər Baxşəliyeva, həmçinin bölmə əməkdaşlarının elmmetrik göstəricilərini təqdim edib, kadr potensialı və kadr hazırlığı, elm və təhsilin inteqrasiyasının gücləndirilməsi, elmin populyarlaşdırılması istiqamətində atılan addımlar, bölmənin elmi jurnalları, beynəlxalq əməkdaşlıq, qrantlar və təltiflər, elektron elmin vəziyyəti, Vikipediya Virtual Ensiklopediyasında, eləcə də AMEA-nın müəssisələrinin saytlarının və sosial şəbəkə hesablarının fəaliyyəti barədə məlumatları diqqətə çatdırıb.

AMEA-nın Gəncə Bölməsinin 2024-cü il üzrə elmi və elmi-təşkilati fəaliyyəti haqqında hesabatı isə **Bölmənin sədri akademik Fuad Əliyev** təqdim edib.

Akademik Fuad Əliyev qeyd edib ki, hesabat ilində bölmənin müəssisələrində "İşğaldan azad edilmiş ərazilərin 2021-2025-ci illər üzrə bərpası və dayanıqlı inkişafı Dövlət Proqramı", "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər", "Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası", "Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının

əhatə edən 11 mövzu, 15 iş, 34 mərhələ üzrə tədqiqatlar aparılıb, 13 iş və 34 mərhələ tamamlanıb, 9 mühüm nəticə alınmışdır.

Akademik Fuad Əliyev Gəncə Bölməsində və əhatə etdiyi müəssisələrdə "Nizami Gəncəvi yaradıcılığı Amerika tədqiqatlarında", "Nizami Gəncəvi irsinin Azərbaycan Respublikasında və İran Azərbaycanında tədqiqi, tərcüməsi və nəşridə fərqli və oxşar araşdırıcı texnologiyalar", "Nizami Gəncəvinin dini görüşləri", "Qərbi regionu folklorunun toplanılması və tədqiqi", "Orta əsrlərdə Qarabağda yaşayıb-yaratmış mütəfəkkirlər", "Gəncə tarixinin öyrənilməsində arxeoloji tədqiqatların tarixi", "Gəncə xanlığının Gürcüstanla münasibətləri", "Müxtəlif təyinatlı işləmiş sürük yağlarının yenidən bərpasının tədqiqi", "Qərbi bölgəsinin boyaq bitkiləri arealının, biomüxtəlifliyin öyrənilməsi və emalı", "Qərbi regionun və Qarabağın su, torpaq və hava ehtiyatlarının ekoloji tədqiqi", "Qərbi bölgəsində nadir və məhv olma təhlükəsinə məruz qalan növlərin tərkibi və yayılma qanunauyğunluqlarının müəyyənləşdirilməsi" və s. mövzularda tədqiqatlar aparılaraq mühüm nəticələrin əldə olunduğunu diqqətə çatdırıb.

Bölmə rəhbəri qeyd edib ki, hesabat dövründə Bölmədə "Mehriban xanım Əliyeva Humanizm və xeyriyyəçiliyin hamisi" adlı monoqrafiya, "Akademik Həmid Araslı xatirələrində", Qərbi Azərbaycan ərazisində yüzilliklər boyu formalaşan və ermənilər tərəfindən özünüküldürülən ənənəvi şirniyyatların bərpası və tarixi-etnoqrafik tədqiqatını əhatə edən "Qərbi Azərbaycanın şirin inciləri" adlı kitab ərsəyə gətirilib, eləcə də Daşkənd Özbək Dili və Ədəbiyyatı Universiteti ilə imzalanmış müqavilə nəticəsində bölmənin Nizami Gəncəvi Mərkəzinin nəzdində Əlişir Nəvai Mərkəzi yaradılıb.

Akademik Fuad Əliyev həmçinin Gəncə Bölməsinin kadr potensialı və kadr hazırlığı, elm və təhsilin inteqrasiyasının gücləndirilməsi, beynəlxalq əməkdaşlıq, təltiflər, elektron elmin vəziyyəti barədə məlumatları diqqətə çatdırıb.

Hesabatlar üzrə aparılan müzakirələrdə **AMEA-nın vitse-prezidenti akademik Rasim Əliquliyev**, **AMEA-nın müşaviri akademik Yaqub Mahmudov**, **AMEA-nın müxbir üzvü Könül Bünyadzadə**, **Arxeologiya və Antropologiya İnstitutunun direktoru tarix üzrə fəlsəfə doktoru Fərhad Quliyev** və **"Keşikçidağ" Dövlət Tarix-Mədəniyyət Qoruğunun direktoru Musa Mursaquliyev** çıxış edərək bölmələr üzrə əldə olunan mühüm nəticələrlə bağlı fikirlərini bildirib, təkliflərini səsləndiriblər.

Daha sonra çıxış edən akademik İsa Həbibbəyli ictimai Elmlər Bölməsinin və Gəncə Bölməsinin 2024-cü il üzrə fəaliyyətini yüksək qiymətləndirib, onların qarşısında duran vəzifələri diqqətə çatdırıb, gələcəkdə aparılacaq tədqiqatlarda süni intellekt texnologiyalarının tətbiqi ilə bağlı müvafiq tapşırıqları verib.

Milli Məclis yanında Toponimiya komissiyasının yeni tərkibdə ilk iclası

AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli yenidən Toponimiya komissiyasının sədri seçilib



Yanvarın 27-də Milli Məclis yanında Toponimiya komissiyasının yeni tərkibdə ilk iclası keçirilib.

İlk iclasda sədrlik edən parlament Aparatının Dövlət quruculuğu, inzibati və hərbi qanunvericilik şöbəsinin müdiri Hacı Mirhəşim Seyid bildirib ki, "Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinin yanında Toponimiya Komissiyası haqqında" Əsasnaməyə görə, Toponimiya komissiyasının ilk iclasında təşkilati məsələlərə baxılır. Müvafiq olaraq bugünkü iclasın gündəliyinə də komissiyanın sədri, sədr müavini və katibin seçilməsi məsələsi daxil edilib.

İclasda komissiyanın sədri vəzifəsinə AMEA-nın prezidenti İsa Həbibbəylinin, komissiyanın sədr müavini vəzifəsinə Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Musa Quliyevin, komissiyanın katibi vəzifəsinə isə Milli

Məclis Aparatının Dövlət quruculuğu, inzibati və hərbi qanunvericilik şöbəsinin inzibati ərazi və bələdiyyə məsələləri üzrə qanunvericilik sektorunun müdiri Cavid İskəndərovun namizədliyi irəli sürülüb.

İclasda komissiya üzvləri - deputatlar Musa Quliyev, Anar İsgəndərov, Hikmət Məmmədov, Elnarə Akimova və Əziz Ələkbərov, AMEA-nın prezidenti İsa Həbibbəyli, akademik Nizami Cəfərov, Xalq şairi Sabir Rüstəmxanlı, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin prorektoru, professor Mahirə Hüseynova, AMEA-nın Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun Toponimika şöbəsinin müdiri Elçin İsmayilov çıxış ediblər.

Çıxışlarda hər üç şəxsin namizədliyi dəstəklənib, Azərbaycan toponimiyasının bəzi aktual məsələləri ilə bağlı fikirlər səsləndirilib.

Təklif səsə qoyularaq yekdilliklə qəbul edilib.

Folklor İnstitutuna yeni direktor təyin olunub

Filologiya elmləri doktoru Hikmət Quliyev AMEA-nın Folklor İnstitutuna direktor təyin olunub.

AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli yeni direktoru institutun kollektivinə təqdim edib.

Tədbirdə Folklor İnstitutunun direktor müavini filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Afaq Ramzanova, şöbə müdirləri - filologiya elmləri doktoru, professor Seyfəddin Rzasoy, filologiya elmləri doktoru, professor Füzuli Bayat, filologiya elmləri doktoru, professor Əfzələddin Əsgər çıxış edərək AMEA rəhbərliyinin instituta yeni direktor təyinatı qərarını təqdirəlayiq hesab ediblər.

Sonda çıxış edən Folklor İnstitutunun yeni direktoru filologiya elmləri doktoru Hikmət Quliyev göstərilən etimada görə AMEA rəhbərliyinə minnətdarlığını bildirib.

Tədbirdə AMEA-nın akademik-katibi akademik Arif Həşimov da iştirak edib.

Hikmət Valeh oğlu Quliyev 10 aprel 1985-ci ildə Zəngilan rayonunun Çöpərdə kəndində anadan olub. 2002-2006-cı illərdə Bakı Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsinin bakalavri, 2006-2008-ci illərdə magistratura pillələrini fərqlənmə diplomları ilə bitirib.

2010-2013-cü illərdə Bakı Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsində tyutor (akademik məsləhətçi) vəzifəsində işləmiş, 2013-cü ildən etibarən AMEA



Rəyasət Heyətinin elmi katibi vəzifəsində çalışır. Eyni zamanda, AMEA Folklor İnstitutunun Folklor nəzəriyyəsi şöbəsinin aparıcı elmi işçisidir.

2015-ci ildə AMEA Folklor İnstitutunda "Azərbaycan folklorunda Müdrik Qoca arxetipi" mövzusunda filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, 2024-cü ildə "İnternet folkloru: nəzəri-metodoloji kontekst və folklorik mənə yaradıcılığı" mövzusunda doktorluq dissertasiyalarını müdafiə edib.

Filologiya elmləri doktoru Hikmət Quliyev 6 kitabın, respublikada və xaricdə nəşr olunmuş 60-a yaxın elmi məqalənin müəllifi və bir sıra beynəlxalq konfransların iştirakçısıdır. Onun internet folkloruna dair beynəlxalq bazalarda indeksləşən jurnallarda (Web of Science, Scopus və s.) məqalələri çap olunub.

Ailəlidir, iki övladı var.



2020-2025-ci illər üçün inkişaf proqramı, "Azərbaycan Respublikasında 2024-cü ilin "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" elan edilməsi haqqında", "Sağlamlıq turizminin inkişafında Naftalan neftinin rolunun artırılması" ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında ölkə Prezidentinin Sərəncamı, Nazirlər Kabinetinin, AMEA-nın Rəyasət Heyəti və Ümumi yığıncağının qərarları, Gəncə şəhər İcra Hakimiyyətinin sərəncam və tapşırıqları əsasında tədqiqatlar aparılıb.

AMEA-nın Gəncə Bölməsinin elmi müəssisələrində Rəyasət Heyəti tərəfindən təsdiq edilmiş plana əsasən 13 problemi əhatə edən 20 mövzu, 22 iş, 13 mərhələ üzrə tədqiqatlar aparılıb, 2 mövzu, 20 iş və 13 mərhələ tamamlanıb, 3 mühüm nəticə alınmışdır. Bölmənin əhatə etdiyi Elm və Təhsil Nazirliyinin elmi müəssisələrində isə 2024-cü ilin iş planına əsasən, 10 problemi

Çıxışlardan sonra **İctimai Elmlər Bölməsinin elmi katibi filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Zümrüd Məsimova** qərar layihəsinə oxuyub.

Həmçinin Gəncə Bölməsinin illik hesabatı üzrə qərar səsləndirilib.

Rəyasət Heyətinin iclasında AMEA-nın cəmi 18 nəfər elmi işçidən ibarət olan Qafqazşünaslıq İnstitutunun saxlanılması məqsədində müvafiq hesab edilməyib və fəaliyyətinə xitam verilməsi haqqında qərar qəbul edilib. İnstitutun Qafqaz tarixi ilə əlaqədar şöbələrindən Əməkdaşlar Tarix və Etnologiya İnstitutunda, siyasi elmlərə aid olan əməkdaşları isə Fəlsəfə və Sosiologiya İnstitutunda yaradılan bu sahələrə aid genişləndirilmiş yeni şöbələrdə elmi tədqiqat işlərini daha əhatəli şəkildə davam etdirəcəklər.

Süni intellekt, rəqəmsal inkişaf, eləcə də elmi tədqiqatlar daha da

AMEA-nın Yer Elmləri Bölməsi, AMEA nəzdində Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzi və Şəki

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Rəyasət Heyətinin növbəti iclası keçirilib.

Tədbirdə AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli, Rəyasət Heyətinin üzvləri, Rəyasət Heyəti aparatının şöbə müdirləri, bölmənin üzvləri, bölmənin elmi müəssisələrin direktorları, direktor müavinləri, elmi katibləri, həmçinin əldə edilmiş mühüm elmi nəticələrin müəllifləri, şöbə müdirləri, gənc alim və mütəxəssislər və aidiyyəti şəxslər iştirak ediblər.

Əvvəlcə AMEA-nın Yer Elmləri Bölməsinin (YEB), AMEA nəzdində Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzinin (RSXM) və Şəki Regional Elmi Mərkəzinin (Şəki REM) 2024-cü il ərzində əldə edilən nailiyyətləri, nəşr olunan elmi əsər və kitabları əks etdirən sərğiyə baxış olub.

İclası giriş sözü ilə akademik İsa Həbibbəyli açaraq tədbirin gündəliyi barədə məlumat verib.

Akademik İsa Həbibbəyli qeyd edib ki, iclasdan öncə təşkil olunmuş sərği Yer Elmləri Bölməsinin, AMEA nəzdində Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzinin və Şəki Regional Elmi Mərkəzinin 2024-cü ildə əldə etdiyi uğurları görməyimizə əsas verir və Azərbaycan elminin inkişaf səviyyəsini göstərir. Sərğidə nümayiş etdirilən yeniliklər barədə məlumat verən akademik İsa Həbibbəyli cari ildə Seysmoloji Xidmət Mərkəzinin əməkdaşlarının Q1 kvartillə jurnallarda 4 məqaləsinin işıq üzü görməsinin böyük nailiyyət olduğunu söyləyib. Eyni zamanda Coğrafiya İnstitutunda iqtisadi coğrafiyaya dair aparılan tədqiqatların Azərbaycan dövlətinin maraqlarını ifadə etdiyini bildirib. Neft və Qaz İnstitutunda qaz vulkanlarına dair fundamental monoqrafiyanın çapdan çıxdığını diqqətə çatdırıb. Həmçinin Təbiət Tarixi Muzeyinin Xəzər dənizinin canlı orqanizmlərinə dair mühüm tədqiqatlar apardığını söyləyib. Geologiya və Geofizika İnstitutunda isə akademik Akif Əlizadənin rəhbərliyində ölkəmizdə geoloji və geofiziki tədqiqatlar aparılaraq mühüm nailiyyətlər qazandığını bildirib.

Eyni zamanda sərğidə Şəki Regional Elmi Mərkəzində ipəkçilikdən alınan maddələrin ilk dəfə nümayiş etdirildiyini, ötən il ilk dəfə Mərkəz tərəfindən regionda arxeoloji qazıntılar aparılaraq mühüm nəticələrin əldə olunduğunu və bu gün ictimaiyyətə təqdim edildiyini vurğulayıb. AMEA rəhbəri bu nailiyyətlərin regionlarımızda da elmin inkişafının göstəricisi olduğunu deyib.

Akademik İsa Həbibbəyli bu gün Azərbaycan dövlətinin Prezident İlham Əliyevin liderliyində ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam bərpa edərək öz inkişafının tarixi mərhələsini yaşadığını, COP29 kimi beynəlxalq nüfuzlu tədbiri yüksək səviyyədə təşkil edərək öz inkişafını bütün dünyaya göstərdiyini söyləyib və qeyd edib ki, Azərbaycan elmi də öz fəaliyyətini buna uyğun qurmalı və özünün dəstəyini verməlidir.

Daha sonra iclasda bir sıra elmi-təşkilati məsələlər müzakirə olub. Müzakirəyə çıxarılan ilk məsələ "2025-2030-cu illər üzrə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının İnkişaf Konsepsiyası və Yol Xəritəsi" haqqında olub.

Akademik İsa Həbibbəyli bildirib ki, "AMEA-nın 2025-2030-cu illər üçün İnkişaf Konsepsiyası və Yol Xəritəsi"nin hazırlanması üçün işçi qrupu yaradılıb və AMEA-nın elmi müəssisə və təşkilatlarına təkliflərini təqdim etmələri tapşırılıb. AMEA prezidenti ötən müddət ərzində müəssisələr tərəfindən təkliflərin hazırlanaraq işçi qrupuna təqdim edildiyini söyləyib. Diqqətə çatdırıb ki, təqdim olunmuş təkliflər özünün iştirakı ilə işçi qrupunda geniş müzakirə edilib, müəyyən dəyişikliklər tövsiyə olunub. Akademik İsa Həbibbəyli "AMEA-nın 2025-2030-cu illər üçün İnkişaf Konsepsiyası və Yol Xəritəsi"nin Azərbaycan dövlətinin maraqları və müasir dünya elminin çağırışları nəzərə alınaraq hazırlanmaqda olduğunu bildirib.

İclasda "AMEA-nın 2025-2030-cu illər üçün İnkişaf Konsepsiyası və Yol Xəritəsi"nin hazırlanması üçün təqdim olunmuş təkliflər təsdiqlənib.

Həmçinin iclasda AMEA Rəyasət Heyətinin 2025-ci il üzrə iş planı və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasında 2025-ci ildə keçiriləcək elmi və elmi-təşkilati tədbirlərin planı təsdiqlənib.



Sonra AMEA-nın Yer Elmləri Bölməsinin Elmi şurasının sədr müavini akademik Fəxrəddin Qədirov bölmənin 2024-cü il üzrə elmi və elmi-təşkilati fəaliyyəti haqqında hesabatını təqdim edib. Bildirib ki, ötən il bölmənin müəssisələrində aparılan tədqiqatlar əsasən, "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili", "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər", "Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası", "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı", "AR işğaldan azad edilmiş ərazilərin 2021-2026-cı illər üzrə bərpası və dayanıqlı inkişafı Dövlət Proqramı", "2019-2030-cu illər üçün Azərbaycan Respublikasının Meşğulluq Strategiyası", "Kənd təsərrüfatının inkişaf etdirilməsi üzrə Dövlət Proqramı", "Yerin təkinin geoloji öyrənilməsinə və mineral maddələrinin əsasən istifadəyə dair 2020-2024-cü illər üçün Dövlət Proqramı", AMEA Ümumi Yığıncağının və Rəyasət Heyətinin aidiyyəti qərarlarının icrasına istiqamətlənib.

Akademik Fəxrəddin Qədirov qeyd edib ki, 2024-cü ildə AMEA-nın Yer Elmləri Bölməsinin əhatə dairəsində olan elmi müəssisələrdə 14 problemi əhatə edən 44 mövzu, 51 elmi tədqiqat işi, 20 mərhələ üzrə elmi tədqiqatlar yerinə yetirilmiş, 3 mövzu, 9 elmi-tədqiqat işi başa çatdırılmışdır. Hesabat ilində YEB-in əhatə dairəsində olan elmi müəssisələrdə 13 mühüm nəticə alınmış, təsərrüfat müqaviləsi əsasında 110 elmi-təbii iş yerinə yetirilmişdir.

Məruzədə, o cümlədən "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" və COP29 çərçivəsində bölmənin təşkilatçılığı ilə keçirilmiş "Azərbaycanda müasir iqlim dəyişmələrinin təbii komplekslərə və təsərrüfat sistemə təsiri", "Yaşıl enerji və süni intellekt", eləcə də bölmənin alimlərinin COP29 tədbirləri - "Uzunmüddətli istixana qazı emissiyalarının təsirlərin inkişaf strategiyaları vasitəsilə yumşaldılması və uyğunlaşması" panel iclası,

"Xəzər dənizi hövzəsi: risklərin qiymətləndirilməsi və aradan qaldırılması" mövzusunda dəyirmi masa, "İqlim dəyişikliyi fonunda Xəzər dənizində su səviyyəsinin azalması" mövzusunda görüş və "İqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə kosmik çağırışlar" mövzusunda müzakirələrdə iştirakı barədə məlumat verilib.

Məruzəçi qeyd edib ki, beynəlxalq Scimago elmi reytingində müvafiq göstəricilərə əsasən, Azərbaycanın geofizika elmi 2023-cü ilin yekunlarına görə 200-ə yaxın ölkə arasında 41-ci, geomühəndislik elmi 46-cı, geologiya elmi 52-ci mövqedədirlər. Alim vurğulayıb ki, ABŞ-ın Stenford Universitetinin dünyanın ən böyük akademik nəşriyyatı olan "Elsevier" şirkətinin "Scopus" bazasının bir il əvvəlki məlumatları əsasında tərtib etdiyi və 2024-cü ilin 17 sentyabr tarixində dərc edilmiş World's Top 2% Scientists - dünyanın ən nüfuzlu alimlərinin reyting siyahısına AMEA-nın müxbir üzvü Bağır Süleymanov və bölmənin əhatə dairəsinə daxil olan "Neftqaz elmi-tədqiqatları" İnstitutunun "Analitik tədqiqatlar" laboratoriyasının müdiri texnika elmləri üzrə fəlsəfə doktoru Elçin Vəliyev daxil ediliblər.

Bölmənin elmi müəssisələrinin nəşr fəaliyyəti barədə məlumat verən akademik Fəxrəddin Qədirov hesabat ilində Yer Elmləri Bölməsinin əhatə dairəsində olan elmi müəssisələrdə 11 monoqrafiya (2-si xaricdə), 41 kitab (11-i xaricdə) və 22 dərslik, 368 məqalə (161-i xaricdə), 123 tezis (65-i xaricdə) nəşr edildiyini, onlardan 93-ü "Web of Science" və "Scopus" bazasında olan impakt faktorlu jurnallarda işıq üzü gördüyünü diqqətə çatdırıb. F.Qədirov hesabat ilində Yer Elmləri Bölməsinin alimlərinin birgə iştirakı ilə "Pliosen Karbohidrogen Sedimentary Series of Azerbaijan" adlı monoqrafiyanın Almaniya, "Springer" nəşriyyatında (İngilis dilində) çapdan çıxdığını diqqətə çatdırıb.

O, həmçinin bölmənin kadr potensialı və kadr hazırlığı, elm və təhsilin inteqrasiyasının

gücləndirilməsi, elmin populyarlaşdırılması istiqamətində atılan addımlar, bölmənin elmi jurnalları, beynəlxalq əməkdaşlıq, qrantlar və təltiflər, elektron elmin vəziyyəti, Vikipediya Virtual Ensiklopediyasında, eləcə də müəssisələrin saytlarının və sosial şəbəkə hesablarının fəaliyyəti barədə məlumatları diqqətə çatdırıb.

Daha sonra Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzinin baş direktoru AMEA-nın müxbir üzvü Qurban Yetirmişli RSXM-in 2024-cü il üzrə elmi və elmi-təşkilati fəaliyyəti haqqında hesabatı təqdim edib. Bildirib ki, 2024-cü ildə AMEA nəzdində RSXM-də 3 problemi əhatə edən 5 mövzu, 10 elmi-tədqiqat işi yerinə yetirilib, 3 mövzu, 8 elmi-tədqiqat işi başa çatdırılıb.

Hesabat ilində AMEA nəzdində RSXM-də 1 dərslik, 37 məqalə (10-ü xaricdə), 13 tezis (9-ü xaricdə) nəşr edilib. Nəşr edilən məqalələrdən 6-sı Web of Science və Scopus bazasında olan impakt faktorlu jurnallarda işıq üzü görüb.

Qeyd edib ki, AMEA nəzdində Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzi EMSC (Avropa-Aralıq dənizi Seysmoloji Mərkəzi), IRIS (Birləşmiş Seysmoloji Araşdırmalar İnstitutu), ORFEUS

(Avropa Seysmoloji Müşahidə və Araşdırmalar Mərkəzi), ESC (Avropa Seysmoloji Komissiyası), EGU (Avropa Geofiziklər Birliyi), AGU (Amerika Geofiziklər Birliyi) beynəlxalq təşkilatların həqiqi üzvüdür. 30-dan çox ölkənin seysmoloji və geofiziki institutları ilə elmi əməkdaşlıq edir.

Vurğulayıb ki, hesabat ilində Kanadanın Viktoriya Universiteti, Kanadanın Milli Tikinti Qaydalarının Zəlzələ Dizaynı üzrə Daimi Komitəsi, ABŞ-ın Lawrence Livermore Milli Laboratoriyası, ABŞ-ın Miçigan Dövlət Universiteti və Gürcüstanın İlya Dövlət Universiteti Yer Elmləri İnstitutu və Milli Seysmoloji Monitoring Mərkəzi ilə birlikdə Azərbaycan ərazisi üçün seysmik təhlükənin hesablanması yeni yanaşmalarla tərtib olunmuş "Azərbaycan ərazisinin seysmik təhlükə xəritəsi"nin təqdimatı və müzakirəsi keçirilib. Həmçinin diqqətə çatdırıb ki, Aşağı Kür çökəkliyi ərazisində zəlzələ ocaqlarının tekton qırılmaqlarla əlaqəsinin araşdırılması və ilkin xəritələr (Xəzər dənizi və Xəzər yarı ərazilər) hazırlanıb.

Qurban Yetirmişli AMEA nəzdində RSXM-nin elmi nəşri olan "Seismoprognozis observations in the territory of Azerbaijan" jurnalının 2024-cü ildən Türkiyə Elmi və Texnoloji Tədqiqat Şurasının (TÜBİTAK) DərgiPark elektron bazasına Azərbaycandan ilk daxil edilən 3 jurnaldan biri olduğunu, nəşrin beynəlxalq e-ISSN kodu alması üzərində və Scopus beynəlxalq indeks sistemində daxil edilməsi istiqamətində işlərin davam etdirildiyini söyləyib.

Baş direktor, həmçinin Mərkəzin qadr potensialı və kadr hazırlığı, elm və təhsilin inteqrasiyasının gücləndirilməsi, elmin populyarlaşdırılması istiqamətində atılan addımlar, qrantlar və təltiflər, elektron elmin vəziyyəti, Vikipediya Virtual Ensiklopediyasında, eləcə də müəssisənin saytı və sosial şəbəkə hesablarının fəaliyyəti barədə məlumatları diqqətə çatdırıb.

Sonra Şəki REM-in 2024-cü il üzrə elmi və elmi-təşkilati fəaliyyəti haqqında hesabatı dinlə-

"Yaşıl texnologiyalar"a dair genişləndirilməlidir

Regional Elmi Mərkəzinin 2024-cü ildəki fəaliyyətlərinə dair hesabatı

nilib. Hesabatı **Mərkəzin baş direktoru fizika üzrə fəlsəfə doktoru Yusif Şükürlü** təqdim edərək bildirdi ki, hesabat ilində Şəki REM-də 6 yeni prioritet istiqamətdə, 8 mövzu üzrə 17 elmi-tədqiqat işi yerinə yetirilib, 23 mühüm nəticə əldə olunub, 1 patent alınıb. Bildirdi ki, Mərkəz əməkdaşlarının 19-u xaricdə olmaqla 34 məqaləsi, 3-ü xaricdə olmaqla 34 tezisi çap olunub. İşiq üzü görmüş məqalələrin 4-ü Web of Science və Scopus bazalarında dərc edilib. 2024-cü ildə AMEA-nın Şəki REM-ində 9 kitab çap olunub ki, onun da 2-si monoqrafiyadır.

Alim qeyd edib ki, hesabat ilində Qarabağın Ağdam və Füzuli rayonlarının ərazilərində Google Earth proqramı və topoqrafik xəritələrdən istifadə olunmaqla monitorinqlər aparılıb, onların iqlim şəraiti, relyefi və həm də nisbi hündürlüklərinə görə biri-birindən fərqlənən 12 landşaft növü müəyyənləşdirilib. Həmçinin Şəki rayonunun Baş Şəbəlində kəndində aparılan arxeoloji qazıntıların nəticəsində qəbrlərdən tapılan aypara əşyalar və küplərdə dəfn edilən mərhuma verilən qurbanın insan olması və yanında basdırılan əşyaların aypara formasında

yn inkişafına dair 2018-2025-ci illər üçün Dövlət Proqramı", "Naxçıvan Muxtar Respublikasının 100 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında", "Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin 140 illiyinin qeyd edilməsi haqqında", "Şuşa şəhərinin 2024-cü il üçün "İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının gənclər paytaxtı" seçilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında", "2024-cü il Şuşa şəhərinin "İslam dünyasının mədəniyyət paytaxtı" elan edilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" sənədlərdən irəli gələrək Mərkəz əməkdaşları tərəfindən görülmüş işləri təqdim edib.

Eyni zamanda Mərkəzin kadr potensialı və kadr hazırlığı, elm və təhsilin inteqrasiyasının gücləndirilməsi, beynəlxalq əməkdaşlıq, təltiflər, elektron elmin vəziyyəti barədə məlumatlarını diqqətə çatdırıb.

İclasda təqdim olunan hesabatlar ətrafında **Bakı Dövlət Universitetinin kafedra müdiri akademik Vasif Babazadə**, **"AzərGold" QSC-nin müşaviri geologiya-mineralogiya üzrə fəlsəfə doktoru Şahbəddin Musayev**, **Coğrafiya İnstitutunun icraçı direktoru coğrafiya üzrə fəlsəfə doktoru Zaur İmrani**, **şöbə mü-**

naminə bundan sonra da yorulmadan fəaliyyət göstərəcəyini diqqətə çatdırıb.

Müzakirələrdən sonra AMEA Rəyasət Heyətinin qərarı ilə Yer Elmləri Bölməsinin, Şəki REM-in və AMEA nəzdində Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzinin 2024-cü ildəki elmi və elmi-təşkilati fəaliyyəti haqqında hesabatları təsdiq edilib, əldə olunmuş mühüm nəticələrin AMEA-nın illik hesabatına daxil edilməsi qərara alınıb.

Həmçinin iclasda AMEA-nın Şəki Regional Elmi Mərkəzinin ildə 2 dəfə nəşr olunmaqla "Elmi əsərləri" jurnalının təsis edilməsi haqqında qərar qəbul edilib.

İclasda 2024-cü il üzrə AMEA-nın "İlin gənc alimi" mükafatı müsabiqəsinin nəticələri elan olunub. Akademik İsa Həbibbəyli bildirdi ki, əsasnamə üzrə elmi və ictimai fəaliyyətdə fərqlənən 29 yaşadək fəlsəfə doktorluğu dissertasiya işini müdafiə etmiş gənc alimlərə "İlin gənc alimi" diplomu və pul mükafatı, 35 yaşadək fəlsəfə doktorluğu dissertasiya işini müdafiə etmiş gənc alimlərə, həmçinin elmi fəaliyyəti ilə fərqlənən, ictimai işlərdə fəallıq



Fəxrəddin Qədirov



Qurban Yetirmişli



Yusif Şükürlü



Vasif Babazadə



Şahbəddin Musayev



Zaur İmrani



Ənvər Əliyev



Elnur Səfərov

düzülmüş bu ərəzədə antik dövrdə yaşayan alban tayfalarının inancında ay kultunun mühüm yer tutduğunu sübut edib. Həmçinin Oğuz rayonunda XIX əsr və XX əsrin əvvəllərində ərəb dilində tədris məşğul olan məscid və mədrəsələrdə istifadə olunan dərsliklərin əsas hissəsini Osmanlı İmperiyasına məxsus mətbəələrdə nəşr olunmuş kitablar və ələcə də kiçik həcmli əlyazmalar təsdiq edir ki, Oğuz bölgəsində nəzm əsərləri çoxluq təşkil edib.

Bundan əlavə, diqqətə çatdırıb ki, tut ipək qurduğunun kolleksiyada olan 4 cins və 7 hibridlər üzərində tədqiqatlar aparılıb. Özbəkistandan gətirilmiş 8 cins üzərində yerinə yetirilən tədqiqatlar göstərib ki, tutipəkdə yaşayış qabiliyyəti, yaş baramanın ipəkliyi, çəkisi ASAKA cinsində 2023-cü ilə nisbətən 2024-cü ildə 0.4-0.6% yüksək olub.

Yusif Şükürlü, həmçinin Şəki rayonunun yüksək dağlıq kəndlərinə ekspedisiyaların təşkil olunduğunu və xalq seleksiyasına aid tumlu, çeyirdəklili və qərzəklili meyvə nümunələrinin götürülərək calaqlı material kimi Şəki REM-in təcürüb sahəsində calaqlıya peyvənd edildiyini və hər bir nümunənin biomorfoloji göstəricilərinin təyin olunaraq kartoteka hazırladığını vurğulayıb.

Alim, o cümlədən "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı", "Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası", "Azərbaycan Respublikasında Baramaçılığın və İpəkçili-

diri aqrar elmlər üzrə fəlsəfə doktoru Ənvər Əliyev və böyük elmi işçisi coğrafiya üzrə fəlsəfə doktoru Elnur Səfərov çıxış edərək əldə olunan mühüm nəticələrlə bağlı fikirlərini bildirdilər.

Daha sonra çıxış edən akademik İsa Həbibbəyli AMEA-nın Yer Elmləri Bölməsinin, AMEA nəzdində Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzinin və Şəki Regional Elmi Mərkəzinin 2024-cü il üzrə fəaliyyətini yüksək qiymətləndirib, onların qarşısında duran vəzifələri diqqətə çatdırıb. Qeyd edib ki, bu gün dünya elminin çağırışlarından olan süni intellekt, rəqəmsal inkişaf, ələcə də ölkəmiz üçün mühüm əhəmiyyət daşıyan "yaşıl texnologiyalar"a dair elmi-tədqiqatların da aparılması vacibdir.

Akademik İsa Həbibbəyli bildirdi ki, yanvarın 16-dan başlayaraq AMEA-nın Rəyasət Heyətinin 6 iclasında Akademiyanın, Elm və Təhsil Nazirliyinin, Səhiyyə Nazirliyinin, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin, SOCAR-ın və digər bir sıra qurumların tabeliyində olan elmi-tədqiqat müəssisələrində 2024-cü ildə əldə olunmuş nailiyyətlərin ictimaiyyətə təqdim edildiyini söyləyib. Qeyd edib ki, iclaslarda Azərbaycan elmi ictimaiyyəti geniş və faydalı müzakirələr aparıb, uğurları, mövcud problemləri və onların həll yollarını təqdim edib, multidissiplinar tədqiqatlar üçün geniş təkliflər səsləndirilib. Akademik İsa Həbibbəyli təqdim olunan elmi nailiyyətlərə görə qürur hissi keçirdiyini bildirdi və alimlərimizin dövlətimizin, elminin inkişafı

göstərən müdafiə etməmiş gənc mütəxəssislərə isə "İlin gənc alimi" diplomu verilir.

Müsabiqənin nəticələrinə əsasən, **Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun böyük elmi işçisi filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Elnurə Hüseynova AMEA-nın "İlin gənc alimi" mükafatının diplomu və pul mükafatına layiq görülüb. Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun şöbə müdiri filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Telli Əliyeva, akademik Ziya Bünyadov adına Şərqişnaşlıq İnstitutunun kiçik elmi işçisi Asim Cənnətov, akademik Ziya Bünyadov adına Şərqişnaşlıq İnstitutunun kiçik elmi işçisi Şahənə Şahbazova, Arxeologiya və Antropologiya İnstitutunun elmi işçisi doktorant Günay Bayramova, Fəlsəfə və Sosiologiya İnstitutunun kiçik elmi işçisi dissertant Nigar İsmayılova, AMEA-nın Naxçıvan Bölməsi Əlyazmalar Fondunun elmi işçisi Kubra Vəliyeva, Şəki Regional Elmi Mərkəzinin elmi işçisi Aysən Salmanova, Lənkəran Regional Elmi Mərkəzinin elmi işçisi Mirməhəmməd Babayev, Gəncə Bölməsinin şöbə müdiri dissertant Simuzər Qafarlı, keçmiş Qafqazşnaşlıq İnstitutunun elmi işçisi dissertant Şərqiyyə İmaməli və Mərkəzi Elmi Kitabxananın baş mütəxəssisi siyasi elmlər üzrə fəlsəfə doktoru Züriyyə Qarayeva AMEA-nın "İlin gənc alimi" nominasiyası üzrə qalib olublar.**

Sonda akademik İsa Həbibbəyli AMEA-nın 80 illik yubileyinə hazırlıqla bağlı tapşırıq və tövsiyələrini çatdırıb.

"Yaşıl dünya" prinsiplərinə əsaslanmaqla perspektiv tədqiqatlara üstünlük veriləcək

Elm və Təhsil Nazirliyinin Kataliz və Qeyri-üzvi Kimya İnstitutunda Elmi şüaranın iclası keçirilib.



İclası açıq elan edən institutun baş direktoru, akademik Dilqəm Tağıyev qeyd edib ki, iclasın gündəliyinə 2024-cü ilin yekunları, AMEA-nın 2025-2030-cu illərdə "İnkişaf strategiyası və Yol xəritəsi" üçün KEB-nin təklifləri və KQKİ qarşısında duran vəzifələr, 2025-ci il üçün iş planının təsdiq edilməsi və mart ayının 15-nə kimi 2026-2030-cu illər üçün aparılacaq elmi-tədqiqat işlərinin müasir elmin çağırışları və ölkənin milli prioritetlərini nəzərə almaqla hazırlanması, institutun 90 illik və akademik Toğrul Şahtaxtinskiyin 100 illik yubileyi ilə əlaqədar konfransın təşkilat komitəsinin və tədbirlər planının hazırlanması (işçi qrup), doktorantların attestasiyasının keçirilməsi, Elm və Ali Təhsil üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən yüksək nəticələr göstərən alimlərin əməyinin stimullaşdırılması haqqında və s. məsələlər daxil edilib.

Nəşr olunan məqalələr, monoqrafiya və kitablar, alınan patentlər, həyata keçirilən layihələr haqqında danışan akademik bildirdi ki, 2024-cü ildə institutun fəaliyyəti qənaətbəxş olub.

Sonra akademik AMEA-nın 2025-2030-cu illərdə "İnkişaf strategiyası və yol xəritəsi", Kimya Elmləri Bölməsinin verdiyi təklifləri və bu dövrdə Kataliz və Qeyri-üzvi Kimya İnstitutu qarşısında duran vəzifələrdən danışaraq qeyd edib ki, Azərbaycan Respublikasında 2030-cu ilə kimi sosial-iqtisadi inkişafın əsas prioritetlərini nəzərə almaqla kimya elmləri sahəsində dayanıqlı inkişafa nail olmaq üçün neft kimyası və üzvi kimya, kataliz və fiziki-kimya, qeyri-üzvi materialşünaslıq, polimerlər kimyası və kimya mühəndisliyi istiqamətlərini AMEA-nın "İnkişaf strategiyasında və Yol xəritəsi"ndə mühüm elmi tədqiqatlar sırasına aid etmək olar. Konkret olaraq yaxın 5 ildə "Yaşıl" enerji təhizatçısına çevrilmək üçün prioritet istiqamətlər üzrə elmi tədqiqatlar, o cümlədən hidrogen energetikası, biokütlənin emal problemləri, "Yaşıl" və sirkulyar texnologiyaların yaradılması, ekoloji problemlərin həllinə, o cümlədən ətraf mühitin mühafizəsi, ekoloji gərginlik yaradan tullantıların idarə olunması, zəhərli qazların zərərsizləşdirilməsi və s. sahəsində tədqiqatların artırılması, təbii və alternativ xammalın kimyəvi emalı üçün ekoloji təhlükəsiz texnologiyaların yaradılması, dekarbonlaşma və karbon-dioksidin istifadə yollarının araşdırılması, neft kimyası sənayesinin yan məhsullarının təkrar emalı və əlavə dəyər yaradan məhsullara çevrilməsi üçün innovativ həll yollarının axtarılması, təbii qazdan kiçik molekullu olefinlərin və digər qiymətli məhsulların alınması üçün enerji qənaətli texnologiyaların yaradılması, "Yaşıl" dünya prinsiplərindən istifadə etməklə müxtəlif təyinatlı funksional materialların və fizioloji fəal birləşmələrin alınması kimi perspektiv tədqiqatlara üstünlük verilməlidir.

Sonra akademik qeyd edib ki, 2024-cü ildə AR ETN Elm və Ali Təhsil üzrə Dövlət Agentliyinin təşəbbüsü ilə 2018-2023-cü illərdə Scopus bazasında nəşrlərə görə fəallıq göstərən sözügedən institutun 21 elmi işçisi əlavə maaşla mükafatlandırılıb. Sevindirici haldır ki, bu il də Elm və Ali Təhsil üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən bu prosesin davam etdirilməsi nəzərdə tutulub və artıq prosesə start verilib.

Daha sonra akademik bildirdi ki, bu il institutun 90 illik və akademik Toğrul Şahtaxtinskiyin 100 illik yubileyi keçiriləcək. Bununla əlaqədar konfransın keçirilməsi nəzərdə tutulub və bu məqsədlə təşkilat komitəsi və tədbirlər planı və işçi qrupu təsdiq olunmalıdır.

Sonra gündəlikdə duran məsələlər müzakirə edilərək müvafiq qərarlar qəbul edilib.

Akademik Fuad Əliyev və Gəncə

Hayatda heç bir insan anadan dahi doğulmur və yaxud kimse onu dahi etmir. Bu, birinci növbədə insanın öz üzərində çalışmasından, zəhmətkeşliyindən və elmləri öyrənmək üçün etdiyi mücadilədən, ən əsası isə yetişdiyi mühitin sağlamlığından asılıdır. Bu iki amilin müstərkliyində yetişən insanın gələcəkdə dahi Nizaminin dediyi kimi həm xalqın işinə yarayır, həm də onun əməlidən dünya zər-xara geyinir.



Akademik Fuad Əliyevin bilavasitə çalışdığı sahə yeni kükürd-üzvi birləşmələrinin sintezi və onlardan aşqarlar kimi istifadə etməklə müxtəlif xassələrə malik sürtkü yağlarının alınmasında istifadə olunmasıdır. Müxtəlif quruluşa məqsəd onların quruluşunda və tərkibində olan funksional qrupların, hetroatomların yeni alınmış maddələrin xassələrinə təsirinin, bunların isə öz növbəsində sürtkü yağlarının keyfiyyətinə təsir göstərə biləcəyi xassələrinin öyrənilməsidir.

Sintez edilmiş birləşmələrin tərkibində müxtəlif funksional qruplarla, hetroatomlarla yanaşı, kükürd atomunun da iştirak etməsi bu birləşmələrin bir çox dərman preparatlarının tərkibinə daxil olmasına səbəb olub. Bununla da sintez edilmiş maddələrin bir çoxunun antimikrob xassəyə malik olması müəyyən edilmiş, aqır, kosmetologiya sahələrində tətbiq olunmuşdur.

Kimyaçı alim 200 elmi əsər, 17 ixtira və 10 monoqrafiyanın müəllifidir. Onun aparıcı elmi tədqiqatların əsas istiqaməti yeni kükürd-üzvi birləşmələrinin sintezi və onlardan aşqarlar kimi istifadə etməklə müxtəlif xassələrə malik sürtkü yağlarının alınmasına həsr olunub. F.Əliyev ilk dəfə qeyri-simmetrik disulfidlərin sintezi üsullarını tətbiq edib və yüzdən artıq yeni birləşmələr əldə edib. Onların arasında yüksək keyfiyyətli sürtkü yağları sintez olunaraq ölkəmizdə və xaricdə sınaqdan keçirilib, müsbət nəticələr alınıb. Fuad Əliyevin elmi rəhbərliyi ilə 1 nəfər elmlər doktoru, 8 nəfər fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi almışdır.

Görkəmli akademik gərgin elmi axtarışlar və elmi təşkilatı işlərlə yanaşı, Gəncənin ictimai-siyasi və mədəni həyatında da yaxından iştirak edir. O, uzun müddət YAP Gəncə Şəhər Təşkilatının sədr müavini işləmiş, Gəncə Ziyalıları Cəmiyyətinin sədri və Respublika Ağsaqqallar Şurasının rəyasət heyətinin üzvüdür.

Fuad Əliyevin elmi və elmi-təşkilatı fəaliyyəti daim yüksək qiymətləndirilib. Azərbaycan Respublikası Prezidenti cənab İlham Əliyevin müvafiq sərəncamları ilə 2005-ci ildə "Tərəqqi" medalına, 2006-cı ildə "Əməkdar elm xadimi" fəxri adına, 2017-ci ildə "3-cü dərəcəli Vətənə xidmətə görə" ordeninə, 2020-ci ildə "Şöhrət" ordeninə, 2023-cü ildə isə Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr edilmiş "Heydər Əliyevin 100 illiyi (1923-2023)" Azərbaycan Respublikasının yubiley medalına layiq görülmüşdür. O, dəfələrlə Gəncə şəhər İcra Hakimiyyətinin və AMEA Rəyasət Heyətinin Fəxri fərmanları ilə təltif olunmuşdur.

Bütün ömrünü Azərbaycanın milli-mənəvi dəyərlərinin təbliğinə həsr edən akademik Fuad Əliyev Ulu öndər Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi Azərbaycançılıq ideologiyasını hər zaman uca tutub, milli-mənəvi dəyərlərimizə sadiqliyi ilə yanaşı, xalqı və dövlətini ürəkdən sevən şəxsiyyətlərdendir.

Akademik Fuad Əliyev bu gün də Ulu Öndər Heydər Əliyevin davamçısı, cənab, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında həya-

ta keçirilən dövlət quruculuğu siyasətinə sanballı töhfələr verir. Fuad müəllim çox sadə, təmkinli, təvazökar bir insan olmaqla yanaşı həm də dərin məntiqli, möhkəm əqidəli, daim həyata nikbin baxan bir ziyalıdır. Ömrünün müdriklik çağında o, dogma şəhərində yeni elmi istiqamətlərin yaradılmasına, elmi kadrların hazırlanmasına daima diqqət göstərir. Yazıb-yaratmaqdan, elmi tədqiqat işləri ilə məşğul olmaqdan, öz bilik və təcrübəsini gənc nəsle ötürməkdən nəinki yorulmur, hətta bundan mənəvi zövq alır. Fuad müəllim insanlara yaxşılıq etməyi özünün həyat amalına çevirib.

Avtobioqrafik məlumatlardan da görüldüyü kimi Fuad müəllim ixtisasca kimyaçı olaraq bu elmin ən dərin qatlarını həm nəzəri, həm də praktik cəhətdən araşdıraraq mühüm elmi nailiyyətlər əldə etmişdir. Eyni zamanda biz Fuad müəllimi humanitar təfəkkürlü kimyaçı alim kimi də xarakterizə edə bilərik ki, bu da onun Gəncəmizin ictimai-siyasi və ədəbi həyatında oynadığı əvəzsiz xidmətlərlə bağlıdır. Mərhum dostu Akif Ələkbərovun dediyi kimi Fuad müəllimin həyatı, canı özündən artıq sevdiyi Gəncədir və Nizami Gəncəvidir.

Azərbaycan tarixində, ədəbiyyatında mədəniyyətində, incəsənətində Gəncə mövzusunda söhbət düşəndə Fuad müəllimin söylədiyi bir tezis yaddaşlarda qalmaqdadır. "Nəinki Azərbaycan tarixində, ədəbiyyatında mədəniyyətində, incəsənətində Gəncə mövzusu, ümumən, Gəncənin Azərbaycan tarixindəki rolundan da bəhs edib elmi araşdırmalar aparmaq lazımdır" fikri bu insanın Gəncə sevgisinin bariz təzahürlərindəndir.

Yeri gəlmişkən, Fuad müəllimin Gəncəyə və gəncəliyə olan sevgisindən bəhs edərkən yaxın dostu, Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin mərhum, sabiq rektoru Mirdamət Sadiqovun söylədiyi fikirləri də qeyd etmək istəyirəm. Alim xatirələrində qeyd edirdi: "Mən Fuad müəllim deyəndə Gəncəni və Gəncə ziyalılarından başa düşürəm. Onun əsas fikri Gəncənin inkişaf etməsidir. Fuad müəllim hər şeyini Gəncəyə qurban verməyə hazır olan şəxsdir. Gəncə və Gəncəliyə onun həyatıdır".

Akademik Fuad Əliyev 2019-cu ildə yerli mətbuat orqanlarının birinə verdiyi müsahibəsində yazır: "Gəncə şəhəri tarixən qocaman Şərqi elm və mədəniyyət mərkəzlərindən biri olmuşdur. Hələ X əsrdən başlayaraq burada görkəmli tarixi şəxsiyyətlər, müfəkkirlər, dövlət xadimləri fəaliyyət göstərmişlər ki, bunlara da ancaq o vaxt nail olmaq mümkündür ki, görkəmli müəllimlər, zəngin kitabxanalar və mədrəsələr mövcud olsun. "Nüzhətül-Məcalis" monoqrafiyasına nəzər saldıqda X-XIII əsrlərdə Gəncədə yaşamış və müxtəlif səpkidə yaradıcılığı ilə fərqlənmiş otuzdan artıq görkəmli poeziya ustasının əsərləri verilmişdir".

Alim, ziyalı kimi xüsusiyyətləri ilə yanaşı, Fuad müəllim həm də hər zaman sadə xalqın içində olur, cəmiyyətin hər təbəqəsindən olan insanlarla daim ünsiyyət qurur, onların xeyir və şərində yaxından iştirak edir. AMEA-nın Gəncə Bölməsinin sədri olmaqla yanaşı, dövlətimizin ona həvalə etdiyi hər bir vəzifəni, tapşırığı ləyaqətlə yerinə yetirir.

Əlbəttə ki, sadaladığımız bu keyfiyyətlər akademik Fuad Əliyevin Azərbaycan xalqına, Azərbaycan dövlətinə və dövlətçiliyinə olan sevgisindən, sədaqətindən irəli gəlir.

Bütün fəaliyyətinin fəvqündə kimya elmləri doktoru, Əməkdar Elm xadimi, akademik Fuad Əliyevi 75 illik yubileyi münasibətilə təbrik edir, möhkəm can sağlığı, elmi fəaliyyətində uğurlar arzulayırıq!

Əlimuxtar MUXTAROV
AMEA Gəncə Bölməsi
Nizami Gəncəvi Mərkəzinin
direktoru, filologiya üzrə
fəlsəfə doktoru

AMEA-nın müxbir üzvü Suxray Əkbərovun biblioqrafik göstəricisi

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Mərkəzi Elmi Kitabxanasının (MEK) tərtibatında AMEA-nın müxbir üzvü Suxray Əkbərovun elmi fəaliyyətinin biblioqrafik göstəricisi işıq üzünə görülüb.

AMEA-nın müxbir üzvü, texnika elmləri doktoru, professor Suxray Əkbərovun biblioqrafik göstəricisi AMEA Rəyasət Heyətinin qərarına əsasən alimin 70 illiyinə həsr olunub.

Burada 1981-2024-cü illəri əhatə edən 527 mənbə toplanılıb. Göstəriciyə alimin həyatının əsas tarixləri, ictimai və elmi-pedaqoji fəaliyyəti haqqında qısa öçerk daxil edilib. Həmçinin S.Əkbərovun müəllifi olduğu kitabları, dövrü və ardı davam edən nəşrlərdə, elmi seminar və konfrans materiallarında, nüfuzlu elmi jurnallarda nəşr olunmuş məqalələri daxil edilib. Alimin elmi rəhbəri və məsləhətçisi olduğu dissertasiya işləri haqqında mənbələr müvafiq bölmələrdə qruplaşdırılıb.

Biblioqrafik göstəricinin elmi redaktoru MEK-in direktoru, texnika elmləri doktoru Hüseyn Hüseynov, tərtibçisi Elmi biblioqrafiya sektorunun rəhbəri Nərgiz Novruzova, redaktorları Biblioqrafiya şöbəsinin rəhbəri filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Ayten Əliyeva və şöbənin əməkdaşı Mahnur Həsənovadır.

"Müasir Azərbaycan dili" kitabının III cildi

AMEA-nın Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun Elmi Şurasının qərarına əsasən "Müasir Azərbaycan dili" kitabının III cildi (Morfologiya) çap olunub.

Kollektiv əməyin məhsulu olan bu dəyərli nəşr Müasir Azərbaycan dili şöbəsində çapa hazırlanıb.

Kitabda müasir Azərbaycan dilinin akademik morfologiyası işıqlandırılmış, ayrı-ayrı nitq hissələrinin morfoloji quruluşu təsvir olunur, qrammatik kateqoriyaların ən ümdə xarakterik xüsusiyyətləri ümumiləşdirilmişdir.

Akademik nəşrdə ənənəvi, normativ morfologiya ilə yanaşı, bu sahənin yeni aspekt və istiqamətlərini əhatə edən kommunikativ morfologiya, koqnitiv morfologiya, funksional morfologiya kimi yeni məsələlərə yer verilib.

Kitabın baş redaktoru filologiya elmləri doktoru, professor Nadir Məmmədli; elmi redaktorlar filologiya elmləri doktoru, professor İsmayıl Kazımov, filologiya elmləri doktoru, dosent Nərgiz Hacıyeva; rəyçilər filologiya elmləri doktoru, professor İsmayıl Məmmədli, filologiya elmləri doktoru, professor Sayal Sadiqovadır.

Kitabda çap olunan hissələrin müəllifləri filologiya elmləri doktoru, professorlar: Nadir Məmmədli, Qəzənfər Kazımov, Musa Adilov, İsmayıl Kazımov, Zəfəra Şahbazova, Sənubər Abdullayeva; filologiya elmləri doktoru, dosent Nərgiz Hacıyeva; filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosentlər: İntizar Salehova, Aytekin Ələkbərova, Ayten Bəylərova, Təhminə İsmayilova, Elçin İsmayilov, Şəker Orucova, Qüdsiyyə Qəmbərova, Sevinc Məmmədovadır.

"Dramaturgiyamız komizm işığında"

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunda uzun illər fəaliyyət göstərmiş, filologiya elmləri doktoru, professor Arif Səfiyevin (1934-2024) "Dramaturgiyamız komizm işığında" adlı kitabı çap edilib. Alimin 90 illik yubileyi münasibətilə hazırlanan kitab Ədəbiyyat İnstitutunun Elmi Şurasının 24 iyun 2024-cü il tarixli 4 sayılı qərarı ilə nəşr edilib.

Kitabı filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Safurə Quliyeva tərtib edərək çapa hazırlayıb. Elmi redaktoru mərhum alim professor Şirindil Alışanlıdır. Kitabın rəyçiləri filologiya üzrə fəlsəfə doktorları, dosentlər Hicran Nəsimova və Tahir Məsimovdur.

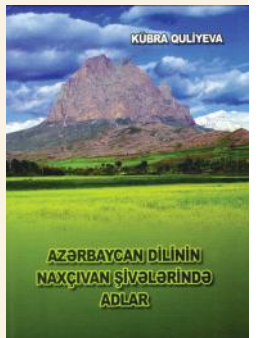
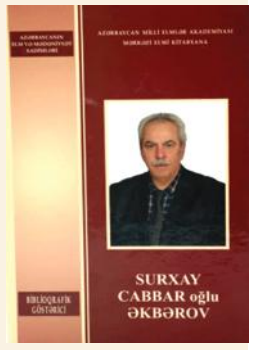
Alimin 70 illiyi münasibətilə filologiya elmləri doktoru Şamil Salmanovun yazdığı "Janra sədaqət" və 75 illiyində filologiya elmləri doktoru Zaman Əsgərlinin yazdığı "Komik gülüşün sərrafları" məqalələri "Ön söz" əvəzinə verilib. Həmçinin tərtibçi Safurə Quliyevanın "İşıqlı alim, əməlisaleh insan" məqaləsi də kitaba daxil edilib.

Kitaba ədəbiyyatşünas alim Arif Səfiyevin müxtəlif qəzet və jurnallarda 1964-2007-ci illərdə çap edilmiş məqalələri və Ədəbiyyat İnstitutu tərəfindən 1976-1984-cü illərdə hazırlanmış "Ədəbi proses" kitablarında müəllifi olduğu "Dramaturgiya" öçerkləri daxil edilib. Topunun sonunda Arif Səfiyevin arxivindəki gənclik illərində yazıb heç yerdə çap etdirmədiyi lirik şeirləri və bir sıra şəkilləri də təqdim olunub.

"Azərbaycan dilinin Naxçıvan şivələrində adlar"

AMEA-nın Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun aparıcı elmi işçisi filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Kübra Quliyevanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının 100 illiyinə həsr etdiyi "Azərbaycan dilinin Naxçıvan şivələrində adlar" kitabı çapdan çıxıb.

Kitabda Naxçıvan bölgəsinin 171 yaşayış məntəqəsindən toplanılmış materiallara əsasən şivələrdə işlənən isim, sifət, say, əvəzlilik və zərflərin ədəbi dil, eləcə də ümumtürkoloji aspektdə fərqli və oxşar formaları təhlil olunub.



BEYNƏLXALQ ELMI ƏMƏKDAŞLIQ

Əlyazmalar İnstitutunun
əməkdaşları beynəlxalq seminarlarda

AMEA-nın Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun əməkdaşları ADA (Azərbaycan Diplomatik Akademiyası) Universitetinin İtaliya-Azərbaycan Universiteti layihəsi çərçivəsində baş tutmuş "Maddi və qeyri-maddi irs: nəzəriyyə, üsullar və tətbiqlər" adlı beynəlxalq seminarla iştirak ediblər.



Azərbaycan Diplomatik Akademiyasının "Məclis" zalında (Majlis Room) keçirilmiş, ölkəmizin bir sıra aparıcı təhsil və elmi-tədqiqat müəssisələrinin mütəxəssislərinin qatıldığı seminarla əməkdaşlarımız - Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin baş mütəxəssisi Əsmər Hübətli və həmin şöbənin tərcüməçisi Güllər Axundova "Tarixi və arxeoloji irsin öyrənilməsinə və təkmilləşdirilməsinə inteqrasiya olunmuş və fənlərarası yanaşma", "Abidələrdən geyimlərə qədər: nəzəriyyə və təcrübə" və "Əlyazmadan internetə: AD

Laboratoriyası və digər təcrübələr" mövzularında nəzəri biliklərə yiyələnib, mövzuya uyğun videoslavdlarda əks olunmuş qədim əlyazmalar, arxeoloji nümunələr və qədim tikililərin memarlıq üslubu ilə tanış olublar. Seminar İtaliyanın Boloniya Universitetinin müəllimləri - "Mədəni irs" kafedrasının dosenti, arxeoloq, professor Lyuka Kolliva (Luca Colliva), "Bəni mədəniyyəti" kafedrasının dosenti, "İncəsənət tarixi və arxeologiya" elmi üzrə ixtisaslaşmış bizansşünas alim, professor Mariya Kristina Karil (Maria Christina Carile) və "Klassik filologiya və italyaşünaslıq" kafedrasının elmi işçisi, "Ecdotica" elmi-tədqiqat jurnalının baş redaktoru Roberta Priore (Roberta Priore) tərəfindən ingiliscə təqdim olunub.

Qeyd edək ki, beynəlxalq seminar Azərbaycan Diplomatik Akademiyası və İtaliya-Azərbaycan Universitetlərinin birgə təşkilatçılığı ilə həyata keçirilib.

Şərqsünas alim Britaniyada keçirilən
beynəlxalq konfransda məruzə edib

AMEA-nın akademik Z.M. Bünyadov adına Şərqsünaslıq İnstitutunun Yazılı abidələrin tədqiqi və nəşri şöbəsinin aparıcı elmi işçisi, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Teymur Sadıqov 24-26 yanvar tarixlərində İngiltərədə keçirilən II beynəlxalq Britaniya konfransına onlayn şəkildə qatılaraq məruzə ilə çıxış edib.

Dilçi alimin "Ərəb və İbri dillərində isimlərin tərkibdə işlənməsi" adlı

məruzəsi konfrans iştirakçıları tərəfindən maraqla qarşılanıb.

Qeyd edək ki, Londonun Ali Məhkəmə Binasında təşkil olunan elmi platformaya dünyanın 20-dən çox ölkəsindən dəyərli elm adamları, tədqiqatçılar qatılıb.

MEK-də "Anton Pavloviç Çexov - 165"
adlı sərgi açılıb

Dünya ədəbiyyatında görkəmli yerlərdən birini tutan böyük rus yazıçısı Anton Pavloviç Çexovun 165 illik yubileyi münasibətilə AMEA-nın Mərkəzi Elmi Kitabxanasında sərgi təşkil edilib.



MEK-in fondlarındakı nəşrlər əsasında təşkil edilən sərgidə yazıçının "Məmurun ölümü", "6 N-li palata", "Qağayı", "Üç bacı", "Albalı bağı", "Vanya dayı" və digər seçilmiş əsərləri, eləcə də haqqında yazılan əsərlər təqdim edilib.

29 yanvar 1860-cı ildə anadan olan Çexov dramaturq kimi klassik rus ədəbiyyatının ən yaxşı nümunələrini yaradıb. Anton Pavloviç Çexov ixtisasca həkim olsa da, yazıçı kimi daha böyük şöhrət qazanıb, ədəbiyyatın bir çox janrlarında yazıb-yaradıb, qələmi ilə yaşadığı dövrün ən real səhnələrini, ictimai həyatın maraqlı və ziddiyyətli tərəflərini əks etdirib. Dramaturq, hekayəçi, rus ədəbiyyatının mütərəqqi ənənələrini davam etdirən, eyni zamanda novator yazıçı 1904-cü il iyulun 15-də vəfat edib.

Zəfərə aparan vətənpərvər gənclik

Bizdə tez-tez işlənən belə bir deyim var: "Sərhəddən başlanır Vətən..." Bu deyim nə dərəcədə doğru, ya yanlış olduğunu demək çətindir. Amma içimdən bir səs "Vətənin sərhədləri ürəyimizin, ayağımızı qoyanda ruhumuzun oraya aid olduğunu hiss etdiyimiz yerdən başlayır" - deyir. Vətən dəyişmir, satılmır, köhnəlmir, qocalmır. O, ulu Yaradan tərəfindən bizlərə bəxş olunan tələyin qismətidir. Bu müqəddəs məkanda keçmişlə gələcəyimiz qovuşur. O əbədi və əzəlidir. Onun göylərində əcdadlarımızın ruhları dolaşır.

Normal düşüncə tərzini olan hər kəsin daxilində Vətənə sevgi yaşayır. Bu sevgi yüksək olduqca böyük şəxsiyyətlər yetişdirir. Vətənə naminə çalışmaq, Vətənin, xalqın hər bir uğuruna sevinmək və Vətəni layiqli vətəndaş kimi təmsil etmək isə Vətənpərvərlikdir. Dərin anlama malik olan Vətənpərvərlik kəlməsi ən müqəddəs və ülvü duyğuların təzahürüdür. Vətənpərvərlik özü üçün deyil, eli üçün yaşamaq, bu gün üçün deyil, gələcək üçün yaratmaq, "Mən üçün" deyil "Bizlər üçün", "Xalqım üçün" düşüncədir. Ulu Öndər Heydər Əliyevin dediyi kimi, "hər bir vətənpərvər adam, millətini, xalqını sevən hər bir azərbaycanlı Azərbaycanın müstəqilliyinin daimi, dönməz olması üçün səy göstərməlidir! Xalqımızın, Vətənimizin, respublikamızın taleyi hər bir insanın taleyinə çevrilmişdir!". Çünki qloballaşan dünyanın yad dəyərlərinin ölkəmizə hücumu keçdiyi dövrdə Azərbaycanın milli maraqlarının müdafiəsinə ehtiyacı var. İstənilən halda bir dövlətin gələcəyi onun vətəndaşının öz ölkəsinə olan sədaqət borcunu layiqincə yerinə yetirməsindən asılıdır.

Hər bir şəxsiyyətin qiyməti onun Vətənə, millətə xidməti, əsl insanlıq ləyaqəti isə vətənpərvərlik hissi ilə ölçülür. Vətən hissi uşağın təfəkküründə gördüklərinə, ruhunda reaksiya doğuranlara heyranlıqla başlayır. Vətən sevgisi, Vətənə məhəbbət insanın daxilindən, qanından, canından gəlir. Vətəndaş tərbiyəsinin əsası olan vətənpərvərlik hissi hələ körpəlikdən ailədə başlayıb, bağçada, məktəbdə davam edir və cəmiyyətdə formalaşdırılır.

Ömrünü xalqına həsr etmiş, Azərbaycançılıq ideologiyasını formalaşdırmış dahi şəxsiyyət, Ulu Öndər Heydər Əliyev tarixin ən böyük vətənpərvərlərindəndir. Onun vətən sevgisi hər kəsə nümunədir. "Vətənpərvərlik insanın daxilindəki duyğulardır. Əgər bunlar yoxdursa, o insan mənəviyyətsizdir" - deyə vurğulayan Ümmümilli liderin "Mən fəxr edirəm ki, azərbaycanlıyam" - sözləri hər bir azərbaycanlının şüarına çevrilmişdir. İstənilən cəmiyyətin gələcəyi onun yetişməkdə olan gənc nəsindən asılıdır. Gənc nəsələ qayğı isə hər bir dövlətin daxili siyasətinin aparıcı istiqamətlərindən biridir. Əsrin əvvəllərində Azərbaycanın konstitusiyalı azad vətəndaş cəmiyyətinin və müstəqil dövlətçilik ideyasının yaranmasında, ədəbi dilimizin formalaşmasında mühüm rol oynamış "Füyuzat" jurnalında yazılırdı: "Zamanın hər parçasını millətə, vətəni adına dəyərləndirən gənclik uca missiyaları çiynlərində daşıyan xalq qəhrəmanıdır...". Heydər Əliyevin inkişafını özündə ehtiva edən istiqamətli deyir: "Zamanın hər parçasını millətə, vətəni adına dəyərləndirən gənclik uca missiyaları çiynlərində daşıyan xalq qəhrəmanıdır...". Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu müstəqil Azərbaycanın gənclər siyasəti bir amala xidmət edirdi: milli şüura malik, vətənpərvər gənclər yetişdirmək.

1993-cü ildə H. Əliyev xalqın təkidi ilə Azərbaycanda siyasi hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra onun ən çox önəm verdiyi sahə dövlət siyasətinin məhz gənclərin inkişafını özündə ehtiva edən istiqamətli oldu. İlk olaraq gənclərin hərtərəfli inkişafı və istedadlı gənclərin üzə çıxarılması ilə bağlı bir çox mühüm dövlət proqramları qəbul edildi. Azərbaycan gəncləri dövlətin inkişafına istiqamətlənmiş vahid ideya ətrafında birləşdirildi, gənclərin azərbaycançılıq ideologiyası



ilə səfərbər olması, vətənpərvərlik ruhunda yetişməsi üçün davamlı işlər həyata keçirildi.

Ulu Öndər müstəqil düşüncə tərzinə sahib vətənpərvər nəslin yetişməsinə dəfələrlə qürur hissi ilə vurğulamışdı: "Məni hədsiz dərəcədə sevindiren odur ki, Azərbaycanın gələcəyini, müstəqilliyini möhkəm əllərdə saxlaya bilən, Azərbaycanı daim bütün xetlərdən qoruya bilən gəncliyi var."

Qeyd olunmalıdır ki, müstəqilliyimizin ilk illərində digər sahələrdə olduğu kimi, orduda da vəziyyət acınacaqlı idi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdırdan sonra ordu quruculuğu sahəsində də əsaslı islahatlar aparıldı. İnsanların dövlətçiliyə və orduya münasibəti dəyişdi. Gənclər çağırış məntəqələrinə könüllü gedərək hərbi xidmət borclarını yerinə yetirməyə başladılar. "Vətən mənə oğul desə, nə dərdim" prinsipi gənclərin fəaliyyətinin əsasına çevrildi.

Hələ Sovet hökumətinin ən sərt dövründə - 1971-ci ildə Heydər Əliyevin təşəbbüsü və uzaqqöhrən siyasəti nəticəsində Azərbaycanda Cəmişid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin əsası qoyulmuşdu. Bu gün də gənclərin təhsil aldığı həmin xüsusi təyinatlı təhsil müəssisəsi fəaliyyətdə olduğu müddətdə ordu üçün yüzlərlə, minlərlə peşəkar hərbi kadrlar hazırlamışdır.

"Güclü lider və vətənpərvər gənclik" birliyinin təsdiqi H.Əliyev qərarları ilə bərabər, Prezident İlham Əliyevin "dəmir yumruğu"nun Zəfərində 200 ildən sonra ilk dəfə Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad edilməsini hədəfləyən uğurlu siyasi manevlərində də aydın müşahidə edildi. 2003-cü ildən sonrakı dövrdə yeni dünyamızın siyasi fenomeni, Vətən müharibəsinin qalib sərkərdəsi Prezident İlham Əliyev gənclər siyasətinin inkişaf istiqamətini mövcud ənənələr əsasında daha da təkmilləşdirdi.

Azərbaycan gəncliyinin milli ruhda yetişməsinin ən bariz nümunəsi 44 günlük Vətən müharibəsi idi. Onlar tarixin və tərəqqipərvər bəşəriyyətin şahidliyi ilə 2020-ci il sentyabrın 27-də başlanan və 44 gün davam edən Vətən müharibəsindən Zəfərə çıxaraq, İlham Əliyevin gözləntilərini layiqincə doğrultdular. Hələ Vətən müharibəsi başlamadan öncə, Tovuz döyüşlərində minlərlə gənc Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə çağırış üzrə rayon şöbələrinə müraciət edirdi. Bu müraciətlər vətənpərvərlik ruhunun Vətənə hesabətini sayılırdı. Ermənistanla fərqliliyin baş alıb getdiyi, gənclərin ordudan yayındığı bir vaxtda Azərbaycan gəncləri döyüşə can atırdılar. Bununla da Azərbaycan gəncliyi üzərinə düşən böyük missiyayı kifayət qədər uğurla, şəərəflə yerinə yetirmiş oldu.

Bəli, Qarabağı azad etmiş gənc nəsil Heydər Əliyev məktəbinin, İlham Əliyev idarəçiliyinin yetirmələri idi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Şuşada hərbiçilərlə görüşündə qeyd etmişdir ki: "Şuşanın işğaldan azad edilməsi böyük qəhrəmanlıq, peşəkarcılıq, milli ruh tələb edirdi. Azərbaycan

hərbiçiləri bütün bu ülvü xüsusiyyətləri nümayiş etdirmişdir. Dağlardan, meşələrdən, dərələrdən keçərək, onlarla kilometr məsafəni qət edərək qəhrəman Azərbaycan hərbiçiləri yol boyunca kəndləri, qəsəbələri düşməndən azad edib. Vətənin mərd övladları mükəmməl hərbi əməliyyat keçirərək cəsəət, rəşadət, qəhrəmanlıq, güc, milli ruh nümayiş etdirərək Şuşada Azərbaycan bayrağını qaldırdı." Eyni zamanda İlham Əliyevin "bütün nəsillərdən olan vətəndaşlarımızın bu Qələbədə böyük zəhməti var. Ancaq onu da bildirməliyəm ki, əsas missiyayı mənim prezidentlik dövrümdə yetişən gənclər yerinə yetirdi" - deməsi sərkərdənin gənclərə minnətdarlığı idi.

Vəzifəsindən, sosial statusundan, milli-etnik və dini mənsubiyətindən asılı olmayaraq hər bir sırayı vətəndaş, böyükdən kiçiyə qədər hər bir insan bu müqəddəs savaşda İlham Əliyevin ətrafında səfərbər oldu. Demək mümkündür ki, yurdumuzun hər bir bölgəsi qələbəmizə öz töhfəsini verdi.

Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı erməni qəsbkarlarına qarşı aparılan döyüşlərdə Gəncənin igid övladları tarixi qəhrəmanlıq salnaməsini daha da zənginləşdirdi. Mərdliklə vuruşan 364 nəfər şəhid oldu. Gəncənin yüzlərlə igid övladı İkinci Vətən müharibəsində də vuruşmuş, onlardan 107 nəfəri şəhidlik zirvəsinə ucalmışdı.

Döyüş bölgəsindən tamamilən kənar olmasına baxmayaraq, Qədim Gəncə şəhəri 44 gün ərzində Ermənistan silahlı qüvvələrinin 5 dəfə ballistik raketlərdən atəşə tutuldu. Buna rəğmən ürəyi vətən eşqi ilə döyünən şəhər əhalisi canı, qanı bahasına Gəncəni tərk etmədi. Endirilmiş raket zərbələri nəticəsində 6-sı uşaq və yeniyetmə olmaqla, ümumilikdə 26 nəfər həlak oldu.

Əslində, müharibə təkə dəşmənlə üz bəz və ön cəbhədə keçirdi. 44 gün ərzində Azərbaycan gəncləri sosial media vasitəsilə "söz savaşı"nda da qalib gələrək faktlarla erməni yalanlarını üzə çıxarıb, gerçəkləri dünyaya çatdırdı. Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın sədrliyi ilə 2008-ci ildə yaradılan "Xocalıya ədalət" beynəlxalq kampaniyası vasitəsilə Xocalı soyqırımının dünya ictimaiyyəti tərəfindən tanınması, ona hüquqi və siyasi qiymətin verilməsi kimi məsələlərlə bağlı bir çox ölkələrdə gənclərimiz təbliğat aparır, haqq səsimizi dünyaya çatdırırdı.

44 günlük Vətən müharibəsində gənclərimizin fədakarlığı sayəsində qazanılan və torpaqlarımızın azadlığı, ərazi bütövlüyümüzün bərpası ilə nəticələnən şanlı Qələbə Azərbaycan xalqının milli həmrəyliyinə, monolit birliyinin təntənəsi oldu.

Bəli, rəşadətli ordumuz bütün dünyaya Azərbaycan gəncinin nəyə qadir olduğunu göstərdi. Hər biri öz cəsurluğu, qələbə dolu döyüş yolu ilə vətənpərvərlik salnaməsi yazdı, Xudayar olaraq dillərdə dastana döndü. Bu gündən sonra da Dövlət Himnimizin sözlərində də deyildiyi kimi, istənilən zaman Vətənin namusunu hiş etməyə, bayrağını yüksəltməyə cümlə gənclər müştəqirdi!

Təbrizdən Bakıya ruhumun əsdiyi Azərbaycan Mənim Vətənimdir və mən bu diyarı ürəyim qədər sevirəm. Mən bu diyarın qızıyam və lazım gələrsə, canımı da, qanıma da, Vətənimə fəda etməyə hazırım. Ustad Şəhriyarın da dediyi kimi:

*Can qurban etmənin vaxtı çatıbsa,
Səndən hansı namərd əsirgəyər can?
Qoyaram başımı ayaqlarına,
Ey ana torpağım! Ey Azərbaycan!*

İlahə ƏSƏDZADƏ
AMEA Gəncə Bölməsi
Diyarşünaslıq İnstitutunun
tarix şöbəsinin kiçik elmi işçisi

Makedoniyalı İskəndər və Azərbaycan: tarixi yaddaşdan bəzi etüdlər

Artıq mətbuatdan məlum olduğu kimi, 17-19 yanvar 2025-ci il tarixlərdə Şimali Makedoniyanın Ohrid şəhərində "Ohrid-Vodiçi – 2025: kollektiv yaddaş, yaddaş siyasəti və müasir kimliklər" mövzusunda XII Beynəlxalq elmi-praktik konfrans keçirilib. Diqqət çəkən odur ki, 25-dən çox ölkənin, 80-dən çox elm adamının qatıldığı "Ohrid-Vodiçi-2025" konfransı Azərbaycanın görkəmli arxeoloq alimi, professor Qafar Cəbiyevə həsr edilib. Konfransda "Miras" İctimai Birliyinin rəhbəri, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Fariz Xəlilli "Professor Qafar Cəbiyev: tərcümeyi-hal və elmi nailiyyətləri" mövzusunda geniş məruzə ilə çıxış edib.



periyası süqut etdi. Onun yerində yeni dövlətlər, o cümlədən iki Azərbaycan dövləti - Albaniya və Atropatena dövlətləri yarandı. Bu dövlətlər qədim Azərbaycan dövlətləri idi. Maraqlıdır, Qavqamel döyüşündə İskəndərin ordusu deyil, Daranın başçılıq etmiş olduğu Əhəməni ordusu qalib gəlsəydi nə baş verəcəkdirdi? Təbii ki, yeni dövlətlərin, o cümlədən Albaniya və Atropatenanın yaranması da o un üçün reallaşmaya bilərdi.

Başqa bir misal. Məlum olduğu kimi, I Daranın hakimiyyəti dövründə Əhəməni dövlətində vergi islahatları çərçivəsində satraplıq (canişinlik) idarəçilik sistemi yaradılıb. Hansı ki, həmin satraplıqlardan biri də Midiya satraplığı idi. Makedoniyalı İskəndərin Şərqi yürüşü zamanı baş



İskəndərin Nüşabə ilə görüşü

verən Qavqamel döyüşündə (e.ə. 1 oktyabr 331-ci il) Atropat Midiya satrapı olaraq Əhəmənilər tərəfindən Makedoniyalı İskəndərə qarşı döyüşüb. Əhəməni ordusunun həmin döyüşdəki məğlubiyyətindən sonra o, hətta Ekbatana qaçan Əhəməni hökmdarı Daranı bir müddət himayə də edib. III Daranın ölümündən sonra (e.ə.330-cu il) Atropat İskəndərə müqavimət göstərməyən perspektivi olmadığını anlayaraq onunla diplomatik əlaqələr qurur. Bununla da Atropat Midiya satraplığının hərbi yolla işğalının qarşısını almış olur və hakimiyyətdə qalmaqda davam edir (Halbuki, Əhəməni imperiyasının süqutundan sonra onun tərkibində olan digər satraplıqların hamısının rəhbərləri hakimiyyətdən uzaqlaşdırılmışdı). Beləliklə də, dövrünün görkəmli hərbi və dövlət xadimi olan Atropat ilkin olaraq Midiya satraplığı, daha sonralar isə Kiçik Midiya, yaxud da Atropat Midiyası olaraq tanınan qədim Azərbaycan dövləti Atropatenanın müstəqilliyini qoruyub saxlaya bilmişdir. Bir daha təkrar edirik ki, bütün bunlar zamanının böyük hərbi və dövlət xadimləri olan Atropat və İskəndər arasındakı isti diplomatik əlaqələr zəminində mümkün olmuşdur.

Digər bir misal. Qədim Yunan coğrafiyaşünası Strabon özünün "Coğrafiya" əsərində Qafqaz albanlarından bəhs edərkən qeyd edir ki, onlar, yeni albanlar guya pul tanınır və ticarəti mübadilə yolu ilə edirlər. Lakin son 60-70 il ərzində qədim Azərbaycan dövləti olan Albaniya ərazisində aparılan arxeoloji tədqiqatlar zamanı

Makedoniyalı İskəndərə aid çoxsaylı pul-lar tapılıb və Albaniyada zərb olunan ilk sikkələr də məhz Makedoniyalı İskəndərin draxma və tetradraxmalarına bənzədlərək zərb olunan gümüş və mis sikkələrdir. Müxtəlif vaxtlarda Azərbaycan arxeoloqları tərəfindən Şamaxı, Qəbələ, Nüdi və digər abidələrdən tapılmış alban pullarından ibarət dəfinələr də bunu təsdiq edir. Bu isə o deməkdir ki, albanlar nəinki pul tanyıb, həm də özlərinə məxsus yerli pulları da olub.

Daha bir maraqlı, həm də əhəmiyyətli məqamı da diqqətə çatdırmaq istərdim. Təsəvvür edin, XII əsrdə yaşamış görkəmli Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin beş poemasından biri məhz Makedoniyalı İskəndərə həsr olunub. 1200-1203-cü illərdə qələmə alınmış bu irihəcmli tarixi-romantik poema-epopeya 2 hissədən, 116 bənddən və 10460 beytdən ibarətdir. Poemada İskəndərin gənclik illəri, onun Əhəməni hökmdarı Dara ilə məktublaşmaları və vuruşları, Ərəbistana, Bərdəyə, Dərbəndə, Hindistana, Çinə hərbi yürüşləri, ruslarla müharibəsi, antik dünyanın görkəmli filosofları Ərəstun, Əflatun və Sokratla söhbətləri poemada poetik şəkildə vəsf olunub. Maraqlıdır ki, "İskəndərnamə" poeməsindəki 1000 beyt bilavasitə Bərdə (qədim Azərbaycan şəhəri) hökmdarı Nüşabə ilə Makedoniyalı İskəndərin görüş və dialoqlarına həsr edilib.

Tam səmimi olaraq bildirim ki, Nizami Gəncəvinin "İskəndərnamə" poemasında hətta makedoniyalıları üçün sürpriz ola biləcək çox mətləblərdən bəhs edilib. Azərbaycan şairinin 800 il bundan öncə qələmə aldığı həmin poema bütövlükdə Şərqi xalqların ədəbiyyatına və fəlsəfi düşüncəsinə güclü təkan olub. Onun təsiri ilə Əmir Xosrovun "Ayineyi-İskəndəri", Əlişir Nəvainin "Səddi-İskəndəri" və bir çox digər klassik əsərlər meydana gəlib.

"İskəndərnamə" poeməsindəki "İskəndərin ruslara qarşı vuruşu" bölməsi 1820-ci ildə Fransua Bernar tərəfindən fransız dilinə, 1881-ci ildə isə poemanın "Şərəfnamə" adlanan birinci hissəsi Henri Uelberfors tərəfindən ingilis dilinə tərcümə olunaraq nəşr edilib. Son onilliklərdə ərzində "İskəndərnamə" poeması Azərbaycanda bir neçə dəfə, həm də çox nəfis şəkildə təkrar-təkrar nəşr edilmiş və dünyanın bir sıra dillərinə tərcümə olunub.

Mən bu konfransa gələrkən "İskəndərnamə" əsərinin 2022-ci ildə Azərbaycanın "Qanun" nəşriyyatı tərəfindən nəşr olunmuş bir nüsxəsini də gətirmişəm. İndi sizin də şahidliyiniz ilə mən həmin kitabı hədiyyə olaraq Ohrid merinin bugünkü konfransımızda iştirak edən müavini xanım Ana Kristevskaya təqdim edirəm. Ümid etmək istərdim ki, Ohrid meriyası makedoniyalıların qurur ünvanı olan həmvətənliləri barədə hələ XII əsrdə qələmə alınmış bu möhtəşəm əsərin, nəhayət makedoniyalı dilinə də tərcümə olunaraq yayılması kimi bir şərəfli missiyanı sevə-sevə icra edəcəkdir. Mən bir elm adamı olaraq çox arzu edərdim ki, Nizami Gəncəvinin "İskəndərnamə"si hər bir makedoniyalının kitab rəfində olsun. Tam səmimi olaraq bildirim ki, Nizamının "İskəndərnamə"si indiyədək Makedoniyalı İskəndər barədə yazılmış olan ən sanballı və ən mükəmməl bir bədii əsərdir.

Nəhayət, daha bir tarixi məqam barədə. XIX əsrin sonlarında Azərbaycan ərazisində haradasa Makedoniyalı İskəndərin xəzinəsi olduğu barədə şayiələr geniş yayılıb. Nəticədə xəzinə axtarışına çıxan diletantlar bir çox abidələri vandalcasına dağdı. Sonralar bəlli oldu ki, bu şayiələri yayanlar Azərbaycan xalqına məxsus tarixi-mədəni dəyərləri məhv etməyi hədəfləyən düşmənlər imiş.

Son olaraq bildirim ki, İskəndər və Azərbaycan mövzusu ətrafında çox danışmaq mümkündür.

Qafar CƏBİYEV
AMEA Arxeologiya və Antropologiya institutunun şöbə müdiri, tarix elmləri doktoru, professor

ELAN

"AMEA - 80" mövzusunda respublika konfransı keçiriləcək

28 fevral 2025-ci il tarixində AMEA-nın Gəncə Bölməsində "AMEA - 80" mövzusunda elmi-nəzəri respublika konfransı keçiriləcək. Konfransda ali təhsil və elmi-tədqiqat müəssisələrini təmsil edən hər kəs iştirak edə bilər.

Konfransın istiqamətləri:

- Gəncə ədəbi mühiti: Nizami Gəncəvidən müasir dövrümüzdə qədər;
- AMEA - 80 il ərzində Azərbaycan tarixşünaslıq elminin inkişaf tarixi;
- Azərbaycanın Qərb bölgəsinin ədəbi mədəni mühiti;
- Gəncə Bölməsinin Regional Əməkdaşlıq Strategiyası: keçmiş və gələcək;
- AMEA-nın gənc alimlərdə dəstək proqramları: keçmişdən gələcəyə;
- Qərb bölgəsinin xammal və sənaye tullantılarının ekoloji problemləri;
- Qərb bölgəsinin biomüxtəlifliyinin tədqiqi və səmərəli istifadəsi;
- Aqrar sahənin inkişafı üçün mövcud problemlərin araşdırılması, onların aradan qaldırılması elmi-əsaslandırılmış işlərin istehsalata tətbiqi;
- Azərbaycanın Qərb hissəsi florasının müasir vəziyyəti.

Konfransın rəsmi dili: Azərbaycan Konfrans materiallarının tərtibatına dair tələblər:

Materiallar konfransın elmi istiqamətlərinə uyğun olaraq tərtib edilməlidir. Microsoft Office Word proqramında A4 formatda, Times New Romanda - 12 rüfətdə (qara rəngdə), 1 intervalda yığılmalı, vərəqin sol kənarından 2,5 sm, sağdan 1,5 sm, yuxarıdan 3,0 sm, aşağıdan 2,5 sm boş sahə buraxılmalı, abzaslar 1,15 sm parametrlərinə uyğun olaraq yazılmalıdır.

Vərəqin baş tərəfində sağda müəllif(lər)in adı, atasının adı, soyadı (tam açıq şəkildə); elmi dərəcəsi, elmi adı; işlədiyi və təhsil aldığı elmi müəssisənin (doktorant və dissertantlar üçün) adı və ünvanı, müəllif(lər)in elektron poçt ünvanı (e-mail) və əlaqə nömrəsi yazılmalıdır.

Konfrans materialının (məqalə və ya tezislərin) mətni ən azı 3 səhifə həcmində olmalıdır; - mərkəzdə konfrans materialının adı 12 rüfətdə, böyük qara hərflərlə yazılmalıdır.

Xülasə: 150 sözdən çox olmamalı, açar sözlər minimum 5 söz (azərbaycan, rus və ingilis dillərində) olmalıdır. Hər bir xülasədə məqalənin adı və müəllif(lər)in tam adı göstərilməlidir.

Ədəbiyyat siyahısı mətnin sonunda əlifba sırası ilə və Ali Attestasiya Komissiyasının tələblərinə uyğun göstərilməlidir (istinad olunan ədəbiyyatın nömrəsi mətnin içərisində göstərilir: məsələn, [3, s.48-57], [2]). Məruzəçinin adının altından xətt çəkilməlidir.

Qeydiyyat forması və məruzələrin tezisləri müəssisə və ya təşkilat rəhbərinin imzaladığı məktubla birlikdə elektron variantında AMEA-nın Gəncə Bölməsinin e-mail: ayurenagiyeva24@gmail.com ünvanına təqdim olunmalıdır.

Bir nəfərin müəllifliyi və ya həmmüəllifliyi ilə yalnız bir konfrans materialı qəbul edilir.

Məqalələrin son göndərilmə tarixi: 22 fevral 2025-ci il

Qəbul bildirişi üçün son tarix: 25 fevral 2025-ci il

Konfrans materialları jurnal formasında AMEA Gəncə Bölməsinin rəsmi saytında yerləşdiriləcək, eləcə də çap formatında nəşr olunacaq.

Məqalənin (tezislərin) konfrans materiallarına daxil edilməsi müvafiq bölmələr tərəfindən müəyyənləşdiriləcəkdir. Zərurət yarandıqda bölmənin irad və qeydləri əsasında məqalənin (tezislərin) yenidən göndərilməsi istəniləcəkdir. Bölmənin irad və qeydləri qəbul edilmədikdə və düzəliş edilərək vaxtında göndərilmədikdə məqalə (tezislər) konfrans materiallarına daxil edilməyəcəkdir.

Konfransın keçiriləcəyi ünvan: AZ 2000, Gəncə şəhəri, Heydər Əliyev prospekti 419. Tel.: (+994 55) 795 44 85

Redaksiya heyəti:

İsa Həbibbəyli, Dilqəm Tağıyev, İbrahim Quliyev, Nərgiz Paşayeva, Rasim Əliquliyev, Tofiq Nağıyev, İradə Hüseynova, Gövhər Baxşəliyeva, Arif Həşimov, Cəmil Əliyev, İsmayıl Hacıyev, Fuad Əliyev

Baş redaktor: Ağahüseyn Şükürov

Ünvan: AZ 1001, Bakı, İstiqlaliyyət küçəsi 30.
Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Reyaset Heyəti
e-mail: elm.nauka.gazet@gmail.com

Tiraj: 2000



Развитие науки спасет мир

В основе научной политики Азербайджанского государства - защита национальных интересов

В мероприятии приняли участие президент НАНА академик Иса Габиббейли, члены и завотделами аппарата президиума, члены научных отделений, директора, заместители директоров, учёные секретари, а также авторы важных научных результатов, завотделами, молодые учёные и специалисты научных учреждений, а также соответствующие лица.

Вначале присутствующие ознакомились с выставкой, отражающей достижения Отделения гуманитарных наук (ОГН), Нахчыванского отделения, Центральной научной библиотеки (ЦНБ) и издательства "Элм" ("Наука") по итогам 2024 года, изданные научные труды и книги.

Открыв заседание вступительным словом, академик Иса Габиббейли рассказал о повестке дня мероприятия.

На уровне ЮНЕСКО

Он сообщил, что в этом году на заседаниях Президиума НАНА вниманию общественности впервые представляются отчёты о деятельности не только научных отделений и региональных центров НАНА, но и Научного центра "Азербайджанская национальная энциклопедия", Центральной научной библиотеки, издательства "Элм" и Республиканского центра сейсмологической службы при НАНА.

На сегодняшнем заседании, продолжил академик, будут заслушаны отчёты Отделения гуманитарных наук (ОГН), Нахчыванского отделения, Центральной научной библиотеки и издательства "Элм", и как показала организованная выставка, в отчётном году в указанных организациях были выпу-

щены более 300 ценных трудов, энциклопедических изданий, словарей, фундаментальных трудов, среди них особое место занимают фундаментальные труды, освещающие литературную и культурную среду, фольклор, памятники архитектуры Карабаха и процесс "Великого возвращения" в целом.

Академик Иса Габиббейли сообщил, что в рамках 950-летия труда Махмуда Кашгари "Дивани лугат ат-тюрк" на уровне ЮНЕСКО состоялась презентация подготовленного Институтом языкознания имени Насими НАНА нового издания словаря на азербайджанском языке в переводе Халида Саида Ходжаева, и это событие является одним из самых знаменательных в 80-летней истории академии.

Важные идеологические направления

Говоря о деятельности ОГН в 2024 году, глава НАНА сообщил, что были расширены международные связи учреждений отделения и реализованы соответствующие мероприятия по развитию электронного движения, а деятельность отделения в целом охватывает такие национальные идеи, как независимая государственность, азербайджанство и патриотизм - сотрудники отделения неустанно работают в этом идеологическом направлении.

Руководитель НАНА подчеркнул также, что в отчётном году сотрудники отделения неустанно трудились в соответствии с задачами, поставленными в Распоряжении главы государства "О проведении 530-летия гениального азербайджанского поэта Мухаммеда Физули", были изданы более 10-ти книг, посвященных выдающемуся классику, которые были представлены общественности на X Бакинской международной книжной выставке.

Академик Иса Габиббейли рассказал и о научных изданиях, отметив при этом, что журнал Института литературы "Сравнительное литературоведение" включён в реестр электронной базы Dərgi Park (Турция), и в настоящее время продолжается работа по расширению этого списка. Помимо этого, продолжил академик, отделом электронной академии аппарата Президиума НАНА реализуются мероприятия по созданию электронной базы 31-го журнала, которые издаются в Академии наук: обогащение электронных ресурсов этих журналов создаст широкие возможности для их индексации в международных базах в будущем.

Академик Иса Габиббейли подчеркнул, что коллектив отделения занимает первое место в Академии наук по количеству изданных статей на человека. Далее он сообщил, что проводимые в Центральной научной библиотеке реформы оказали положительное влияние на деятельность организации, в краткие сроки были достигнуты значительные успехи в области построения электронной библиотеки.

В соответствии с госполитикой

Говоря о деятельности Нахчыванского отделения, академик Иса Габиббейли сообщил, что коллектив отделения занимает первое место в Академии наук по количеству изданных статей на человека. Далее он сообщил, что проводимые в Центральной научной библиотеке реформы оказали положительное влияние на деятельность организации, в краткие сроки были достигнуты значительные успехи в области построения электронной библиотеки.

Академик Иса Габиббейли подчеркнул, что, как отметил Президент Ильхам Алиев, уже начался новый исторический период, и сегодня внимание мира направлено к науке и гуманизму. Сказав, что развитие науки спасёт мир, руководитель НАНА добавил, что сегодня в основе научной политики Азербайджанского государства лежит защита национальных интересов нашего государства и нашего народа, и коллектив Академии наук продолжает неустанную деятельность в соответствии с политикой, проводимой господином Президентом.

В своём выступлении заместитель председателя Учёного совета ОГН академик Теймур Керимли подчеркнул, что в 2024 году сотрудники отделения работали плодотворно; были реализованы многочисленные мероприятия в рамках распоряжений главы государства об объявлении Года солидарности во имя зелёного мира, проведения 530-летия Мухаммеда Физули и т.д.

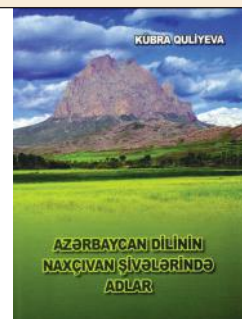
Отметим, что отчет отделения представила учёный секретарь ОГН доктор философии по филологии Арзу Мамедханлы. Она сообщила, что в 2024 году в научных учреждениях отделения велись исследования, охватывающие 34 проблемы, 71 тему, 437 исследовательских работ и 104 этапа, завершены 11 тем, 259 работ и 100 этапов.

(продолжение на стр.10)



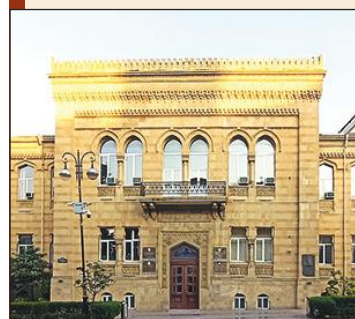
С учетом
НОВЫХ ВЫЗОВОВ

стр. 10 ⇨



В общетюркологическом
аспекте

стр. 11 ⇨



Теория,
методы
и приложения

стр. 11 ⇨



The General
Assembly of ANAS
will take place

page 12 ⇨

Развитие науки

В основе научной политики Азербайджанского

(начало на стр. 9)

Подчеркивалось, что отделением гуманитарных наук, которое определило одним из приоритетных направлений вызовы Года солидарности во имя зелёного мира и созвучного с ним мероприятия COP29, были организованы такие конференции, как "Солидарность во имя зелёного мира: вызовы COP29 и задачи гуманитарной науки", "Образ растений в классической диванной литературе", "Культ природы в азербайджанском фольклоре", "Зелёный мир в архитектуре и искусстве", выставка "Природные мотивы и растительные элементы в рукописях", были изданы книги "Эколингвистика: лексика флоры и фауны в тюркских языках огузской группы" и "Эколингвистика: лексика рельефа и климата в тюркских языках огузской группы".

Докладчик также рассказала о работах, выполненных в рамках распоряжений главы государства "О проведении 100-летнего юбилея Нахчыванской Автономной Республики", "О проведении 530-летия гениального азербайджанского поэта Мухаммеда Физули", "О проведении 140-летия Мамеда Эмина Расулзаде", "О мерах, связанных с объявлением города Шуша "Культурной столицей исламского мира" на 2024 год", "О проведении 100-летнего юбилея Наби Хазри" и т.д.

Она сообщила, что в связи со 100-летним юбилеем Нахчыванской Автономной Республики были изданы 4 книги, организованы 4 мероприятия, в связи с 530-летием гениального азербайджанского поэта Мухаммеда Физули изданы 11 книг, 3 материала конференций и специальный выпуск журнала "Азербайджанское литературоведение", прошли 2 международных и 4 республиканские конференции, 1 симпозиум, ещё 1 конференция и 1 мероприятие. Помимо этого, в связи со 140-летием Мамеда Эмина Расулзаде были выпущены в свет 2 книги и организованы 4 мероприятия, а в связи с объявлением города Шуша "Культурной столицей исламского мира" на 2024 год были изданы 5 книг, организованы 1 конгресс, 1 республиканская конференция и 2 научные сессии.

В рамках возвращения в Западный Азербайджан сотрудниками отделения были подготовлены многочисленные издания, организованы 2 республиканские конференции.

Арзу Мамедханлы рассказала о мероприятиях, реализованных по случаю 950-летия труда Махмуда Кашгари "Дивани лугат ат-тюрк", в том числе об участии академика Исы Габибейли и сотрудников Института языкознания НАНА на международной конференции, которая состоялась в штаб-квартире ЮНЕСКО в Париже.

В докладе также говорилось о деятельности Совета по координации исследований, связанных с иракскими туркманами, наукометрических показателей сотрудников отделения, кадровом потенциале и подготовке кадров, мерах по популяризации науки, научных журналах отделения, международном сотрудничестве, наградах и т.д.



В своих выступлениях депутат Милли Меджлиса доктор филологических наук Эльнара Акимова, член-корреспондент НАНА Эртегин Саламзаде и доктор филологических наук Сархан Хавери высоко оценили деятельность Отделения гуманитарных наук в 2024 году и выдвинули ряд предложений.

После дискуссий было принято постановление президиума, согласно которому отчёт о научной и научно-организационной деятельности ОГН в 2024 году был признан удовлетворительным, отделению были даны соответствующие поручения.

Задачи выполнены успешно

Отчёт о научной и научно-организационной деятельности Нахчыванского отделения НАНА в 2024 году представил его председатель академик Исмаил Гаджиев.

Отмечалось, что в отчётном году в отделении были выполнены задачи, поставленные в указах, распоряжениях, постановлениях и письмах главы государства, Кабинета АР, полномочного представительства Президента страны в Нахчыванской Автономной Республике, Верховного Меджлиса и Кабинета автономной республики, НАНА.

В научно-исследовательских учреждениях Нахчыванского отделения НАНА велись исследования в таких сферах, как история, этнография, эпиграфика, археология, материальная культура, литературная среда Нахчывана, сбор и изучение образцов фольклора и рукописного наследия и т.д. Сказав, что исследования в 15-ти отделах и 1-й лаборатории проводят 1 академик, 2 члена-корреспондента НАНА, 4 доктора наук и 17 докторов философии, академик Исмаил Гаджиев добавил, что в отчётном году в отделении велись исследования на 34-х этапах, были получены 4 важных научных результата.

Ученый рассказал также о мероприятиях, реализованных в рамках распоряжений главы государства об объявлении Года солидарности во имя зелёного мира, "О проведении 140-летия Мамеда Эмина Расулза-

де", "О проведении 100-летнего юбилея Нахчыванской Автономной Республики", "О проведении 530-летия гениального азербайджанского поэта Мухаммеда Физули", "О создании Государственного историко-культурного заповедника "Ордубад", закона "Об особо охраняемых природных территориях и объектах" и т.д.

По случаю 100-летия НАР под научной редакцией академика Исы Габибейли был подготовлен к печати фундаментальный труд "Литературная среда Нахчывана", также были составлены 29 обзоров и очерков. Помимо этого, в серии "Судьба и творчество" вышел в свет 18-й том "Гусейн Рази: судьба и творчество", а также был издан сборник статей сотрудников отделения "Выдающийся азербайджанский поэт Мухаммед Физули".

Кроме того, были изданы 10 монографий, 8 книг, 1 методическое пособие, 207 научных статей, 118 материалов конференций и 4 тезиса, в целом - 348 научных трудов, 56 из которых (35 статей, 19 материалов конференций и 2 тезиса) вышли в свет за рубежом. Таким образом, на одного научного сотрудника приходится 10,2 научных трудов, 15 статей были опубликованы в журналах с импакт-фактором, из них 6 - в журналах, индексируемых в наукометрической базе Web of Science, 2 - в Scopus, 1 - в Ulakbim. На труды сотрудников отделения ссылались 4085 раз.

Академик Исмаил Гаджиев также представил наукометрические показатели сотрудников, рассказал о кадровом потенциале и подготовке кадров, научных журналах отделения, международном сотрудничестве и наградах, деятельности сайта и профилей отделения в социальных сетях.

Повысить интерес к чтению

После дискуссий было принято постановление Президиума НАНА, согласно которому отчёт о научной и научно-организационной деятельности Нахчыванского отде-

ления в 2024 году был признан удовлетворительным, полученные важные результаты были включены в годовой отчёт НАНА, отделению были даны соответствующие поручения.

Затем отчёт о научной и научно-организационной деятельности Центральной научной библиотеки (ЦНБ) в 2024 году представил ее директор доктор технических наук Гусейн Гусейнов.

Он сообщил, что в отчётном году в Центральной научной библиотеке были организованы мероприятия и выставки, выпущены книги, библиографические указатели и методические пособия в рамках Года солидарности во имя зелёного мира, "140-летия Мамеда Эмина Расулзаде, 530-летия Мухаммеда Физули", "100-летнего юбилея Нахчыванской Автономной Республики" и т.д.

В соответствии с постановлениями Президиума НАНА в 2024 году были изданы личные библиографии 14-ти действительных членов и членов-корреспондентов Академии наук. Гусейн Гусейнов отметил, что в 2024 году ЦНБ ввела ряд новшеств в своей деятельности. Сообщалось, что при использовании программы IRBIS 64+ был создан и сдан в пользование читателям электронный каталог хранящихся в фондах ЦНБ документов. Продолжаются работы, направленные на доведение электронного каталога ЦНБ и электронной библиотеки до уровня современных стандартов. Проведены структурные реформы, нацеленные на эффективное построение библиотечного дела и повышение критерия качества в деле предоставления услуг читателям, при установке рабочего времени и пользования читальными залами было принято во внимание удобство читателей. Помимо этого, с июня 2024 года библиотека проводит Дни открытых дверей, целью этих мероприятий является повышение интереса общества к чтению и книге, а также ознакомление читателей с деятельностью и богатыми фондами ЦНБ. В то же время, для доведения библиотечного дела до уровня требований современности впервые в системе Академии наук в ЦНБ был реализован проект "Волонтеры ЦНБ".

В библиотеке были созданы "Библиотека академиков" и "Библиотека иракско-туркманской литературы". Также отделом азербайджановедения и национальной цифровой памяти были систематизированы статьи, опубликованные в поступивших в ЦНБ различных газетах и журналах, были созданы новые рубрики под названием "Распоряжения-2024", "Постановления-2024", Год солидарности во имя зелёного мира, COP29, а также отредактированы именные рубрики в разделе "НАНА. Президенты". Более 5700 новых карточек, охватывающих различные темы, были изъяты из программы и включены в картотеку, в программу IRBIS 64+ были включены более 16 000 статей, около 40 тысяч книг были целиком переведены в формат электронной книги и сданы в пользование читателям Электронной библиотеки.

С учетом новых вызовов

Профсоюзы отчитались за 2024 год

Состоялось заседание Президиума Свободного профсоюза НАНА, открывая которое его председатель доктор философии по политическим наукам, доцент Сянан Гасанов ознакомил участников с вопросами повестки дня.

В частности, он сообщил, что в 2024 году профсоюз способствовал улучшению социального положения сотрудников, оказанию материальной помощи уязвимым слоям, организации отдыха, стимулированию труда и т.д.



Затем руководитель профсоюза рассказал о бизнес-плане на 2025 год. Отметив, что в этом году отмечается 80-летний юбилей создания НАНА, в бизнес-плане на 2025 год предусмотрена организация мероприятий, связанных с этим юбилеем, награждение сотрудников с многолетним опытом работы.

В то же время особо учтено решение вопросов, вытекающих из Года Конституции и Суверенитета. Предоставив обширную и содержательную информацию о годовом плане работы, С.Гасанов предоставил слово участникам заседания, чтобы

они могли высказать свои мнения и предложения по этому вопросу.

Ими поделились члены Президиума Свободного профсоюза Шахла Амирова, Айнуур Махмуд, Шовгу Гасанов, Ася Ахмедова, Ильхам Алиев и Низами Велиев, которые отметили, что представленный на обсуждение план работы полностью охватывает все сферы деятельности и ответственности свободных профсоюзов НАНА с учетом новых вызовов и требований Конфедерации профсоюзов Азербайджана.

Выступающие также внесли свои предложения в годовой план работы.

спасет мир

государства - защита национальных интересов



Говоря об издательской деятельности сотрудников ЦНБ, Гусейн Гусейнов сообщил, что в журналах, индексируемых в базах Web of Science и Scopus, были опубликованы 7 статей, в республиканских научных журналах - 11, сотрудники выступили с докладами на 25-ти международных и республиканских конференциях и симпозиумах, вышли в свет 7 научно-публицистических статей. Директор библиотеки доктор технических наук Гусейн Гусейнов стал учёным, который в 2024 году опубликовал больше всех в НАНА статей (7) в научных журналах, индексируемых в Web of Science и Scopus.

Докладчик также представил наукометрические показатели сотрудников ЦНБ, рассказал о кадровом потенциале, мерах по популяризации науки, международном сотрудничестве, деятельности сайта и профилей ЦНБ в социальных сетях.

После прослушивания доклада было принято постановление Президиума НАНА, согласно которому отчёт о научной и научно-организационной деятельности ЦНБ в 2024 году был признан удовлетворительным, полученные важные результаты были включены в годовой отчёт НАНА, библиотеке были даны соответствующие поручения.

Далее был заслушан годовой отчёт издательства "Элм", который представил директор доктор философии по филологии Сабухи Гахраманов и сообщил, что в своей деятельности в 2024 году издательство руководствовалось указами и распоряжениями Президента Азербайджанской Республики, постановлениями Президиума НАНА и распоряжениями президента НАНА.

Сабухи Гахраманов отметил, что в рамках "Года солидарности во имя зелёного мира" в издательстве "Элм" были выпущены монография "Растительный покров Азербайджана", библиографический указатель "Экология Азербайджана", книги "Глобальные экологические проблемы", "Ecoethics problems of Azerbaijan: scientific, legal, moral aspects", материалы международной конференции "Гейдар Алиев и развитие современной биологической науки: достижения и вызовы" и т.д.

В связи с 530-летием Мухаммеда Физули были изданы монографии "Великий азербайджанский поэт Физули", "Мастерство Физули", "Поэтическое наследие Физули на арабском языке", а также тезисы международной научной конференции "Гениальный азербайджанский поэт Мухаммед Физули как представитель общемусульманской цивилизации".

Помимо этого, в серии "Деятели науки и культуры Азербайджана" были выпущены в свет библиографические указатели действительных членов и членов-корреспондентов НАНА, имеющих большие заслуги в развитии отечественной науки.

На уровне современных требований

Затем Сабухи Гахраманов рассказал о выпущенных издательством "Элм" в отчётном году многочисленных научных трудах, а также научных журналах "Azerbaijan Journal of Mathematics", "Azerbaijan Chemical Journal", "Филология и искусствоведение", "Науки о жизни и биомедицина" и т.д., которые индексируются в таких влиятельных международных базах, как Web of Science, Scopus, Google Scholar, EBSCO, COPERNICUS, AGRIS, Asos index и др.

Оратор сообщил, что в 2024 году издательство "Элм" было представлено на Третьем литературно-книжном фестивале тюркского мира (III LitBookFest) и X Бакинской международной книжной выставке, в течение года сотрудники учреждения были удостоены наград на различных мероприятиях.

Говоря о развитии международного сотрудничества в 2024 году, Сабухи Гахраманов подчеркнул, что были расширены связи издательства с Научным советом книгоиздательства и книжной культуры Международной ассоциации академий наук, Европейской ассоциацией научных редакторов (EASE), Комитетом по публикационной этике (COPE), базой данных EBSCO (США), в том числе с издательствами "AVES publishing", "Elsevier" и т.д.

Благодаря вниманию и заботе академика Исы Габиббейли, продолжил Сабухи Гахраманов, издательская деятельность в НАНА была доведена до уровня современных требований, также была усовершенствована материально-техническая база издательства "Элм".

После прослушивания доклада было принято постановление Президиума НАНА, согласно которому отчёт о научной и научно-организационной деятельности издательства "Элм" в 2024 году был признан удовлетворительным, полученные важные результаты были включены в годовой отчёт НАНА.

Далее на заседании был утвержден План мероприятий, связанный с проведением 100-летнего юбилея Центральной научной библиотеки НАНА.

Следующим на обсуждение был вынесен вопрос о 100-летнем юбилее издательства "Элм" ("Наука") НАНА.

В своём выступлении директор издательства "Элм" доктор философии по филологии Сабухи Гахраманов сообщил, что в сентябре 2025 года исполняется 100 лет со дня создания издательства "Элм".

Подчёркивалось, что одной из основных целей при учреждении Общества исследования и изучения Азербайджана было издание результатов исследований и учреждение органов печати научно-исследовательского характера. Накануне Первого тюркологического съезда, который должен был состояться в Баку, было запланировано издание многочисленных трудов по азербайджановедению, вследствие чего возникла необходимость в централизации редакционно-издательской деятельности и создании единого издательства.

Исключительный вклад в культуру

С этой целью на заседании Президиума Центрального совета Общества, которое состоялось 23 сентября 1925 года, был обсуждён вопрос, связанный с созданием Издательства, руководством его деятельностью было поручено председателю Редакционно-издательского совета Иосифу Фёдорову

Блинову и профессору Бекиру Чобанзаде.

На протяжении 100 лет деятельность издательства была направлена на доведение до внимания общественности результатов научных исследований, которые велись в республике в различных сферах, и научных новинок, были выпущены в свет многочисленные монографии, избранные труды, многотомные издания, научные журналы, переводы научных трудов, учебные пособия, научно-популярные книги, энциклопедии, словари, реферативные сборники и библиографии. Эти издания, которые являются исключительным вкладом в книжную культуру Азербайджана, способствовали анализу результатов научных исследований в республике и проследиванию за современными тенденциями в данной сфере, а также сыграли огромную роль в формировании и развитии научной среды.

В настоящее время издательство осуществляет успешную деятельность в соответствии с современными принципами академического издания, направленную на широкое распространение научных знаний и подготовку высококачественных изданий. В последние годы под руководством академика Исы Габиббейли в НАНА проводятся реформы, в рамках которых издательство "Элм" также присоединилось к процессу модернизации и развития. Благодаря вниманию и заботе руководства Академии наук деятельность учреждения была доведена до уровня современных требований.

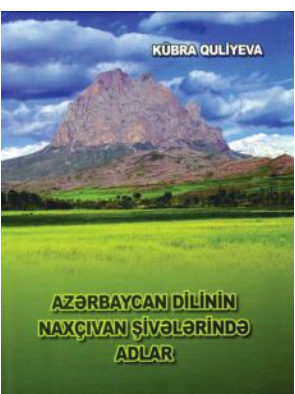
Издательство "Элм" расширяет связи с Европейской ассоциацией научных редакторов (EASE), при EASE создано Азербайджанское отделение, председателем которого назначен директор издательства Сабухи Гахраманов. Активная деятельность Азербайджанского отделения EASE была высоко оценена ассоциацией, председатель отделения Сабухи Гахраманов был избран членом Комитета по публикационной этике (COPE).

Отмечалось, что на протяжении 100 лет издательство вносило важный вклад в широкое распространение научных знаний и развитие книжной культуры в республике, и сегодня продолжает свою успешную деятельность, направленную на достижение поставленных высоких целей. Этот знаменательный юбилей - очередная возможность для популяризации достижений издательства "Элм", а также для демонстрации его важной роли в развитии отечественной науки и НАНА.

Учитывая все вышеизложенное, Президиум принял соответствующее постановление.

Подводя итоги, академик Иса Габиббейли высоко оценил деятельность Отделения гуманитарных наук, Нахчыванского отделения, Центральной научной библиотеки и издательства "Элм" в 2024 году, рассказал о стоящих перед ними задачах и дал соответствующие поручения.

В общетюркологическом аспекте



Ведущим научным сотрудником Института языкознания имени Насими НАНА доктором философии по филологии, доцентом Кюброй Гулиевой издана книга "Имена на нахчыванском диалекте азербайджанского языка", посвященная 100-летию Нахчыванской Автономной Республики.

В книге на основе материалов, собранных в 171 населенном пункте автономной республики, были проанализированы различные и сходные формы существительных, прилагательных, числительных, местоимений и наречий, используемых в диалектах литературного языка, а также в общетюркологическом аспекте.

Теория, методы и приложения

Ученые Института рукописей НАНА приняли участие в международном семинаре

Сотрудники Института рукописей имени Мухаммеда Физули НАНА приняли участие в международном семинаре "Материальное и нематериальное наследие: теория, методы и приложения", который состоялся в рамках проекта Университета АДА (Азербайджанская Дипломатическая академия).

В семинаре, который состоялся в Mazjlis Room АДА, участвовали специалисты ряда ведущих научно-образовательных учреждений страны, наши сотрудники приобрели теоретические знания по темам "Интерированный и междисциплинарный подход к изучению и совершенствованию историко-археологического наследия", "От памятников до одежды: теория и практика" и "От рукописи к интернету: лаборатория АДА



и другой опыт", ознакомились с древними рукописями, археологическими образцами и архитектурным стилем древних построек, отраженными на видеослайдах.

В семинаре также приняли участие преподаватели Болонского университета Италии доцент кафедры культурного наследия, археолог, профессор Луча Коллива, византист, специализирующийся на истории искусства и археологии профессор Мария Кристина Кариле и профессор кафедры классической филологии и италоведения, а также научный сотрудник кафедры и главный редактор научно-исследовательского журнала Ecdotica Роберта Приори.

Отметим, что международный семинар был проведен при совместной организации АДА и Азербайджано-Итальянского университета.

SCIENCE

Newspaper of the Presidium of the Azerbaijan National Academy of Sciences

The "Azerbaijan National Encyclopedia" Scientific Center presented a report on its activities for 2024



The report of the "Azerbaijan National Encyclopedia" Scientific Center on the scientific and scientific-organizational activities for 2024 was presented at the meeting of the Presidium of ANAS. The report was presented by the Deputy Director of the Center, Professor Shaig Ibrahimov.

It was noted that in 2024, the "Azerbaijan National Encyclopedia" Scientific Center worked on the preparation of the "Heydar Aliyev Encyclopedia" in connection with the 100th anniversary of National Leader Heydar Aliyev as well as on the next volumes of the Azerbaijan National Encyclopedia.

In addition to the publication of numerous scientific materials, for ensuring the implementation of the relevant section of the action plan "On the 100th anniversary of National Leader Heydar Aliyev", under the initiative of the President of ANAS, Academician Isa Habibbeyli, it was planned to prepare the "Heydar Aliyev Encyclopedia" in 2023-2025 at ANAS. The wordlist of the "Heydar Aliyev Encyclopedia" designed by the Center was discussed and approved at the meeting of the Presidium of ANAS on October 10, 2023.

The "Heydar Aliyev Encyclopedia" will include detailed materials on various topics, such as the National Leader's contributions to the formation of state structures and state symbols of Azerbaijan, the drafting of the Constitution, military construction and the establishment of the national security system. It will provide a historical overview of activities carried out in the name of the Azerbaijani people and state, the development of ideology of Azerbaijanism, and efforts to strengthen commitment to humanism and democracy. The encyclopedia will also highlight his exceptional contributions to establishing and developing relations with foreign states and organizations, improving the economy of the country and social welfare of the population, organizing and advancing secondary and higher education, identifying priority directions in science, commissioning new healthcare facilities in the republic, transitioning to compulsory insurance, and the emergence of the Olympic movement in the country. In addition, the development of musical culture, artistic creativity, and museum work, the creation of historical and architectural reserves, the study of the country's natural resources, etc.

The speaker said that initial versions of approximately 800 articles have been prepared in accordance with the wordlist, and work on their editing is currently underway.

In addition, in 2024, the 11th volume of the Azerbaijan National Encyclopedia was prepared by the scientific editorial departments of the Scientific Center and submitted for publication.

The scientific editorial offices of the "Azerbaijan National Encyclopedia" Scientific Center have prepared the initial editorial version of the articles for the 12th volume of the Azerbaijan National Encyclopedia and have submitted them for review by the editorial boards for scientific-literary control and bibliography, covering the relevant humanities and natural sciences.

During the reporting year, the total number of articles prepared by all scientific editorial teams for inclusion in the next volumes of the Azerbaijan National Encyclopedia amounted to 3,861.

Following the report, the Presidium of ANAS adopted a resolution recognizing the report on the scientific and organizational activities of the "Azerbaijani National Encyclopedia" Scientific Center in 2024 as satisfactory and a relevant decision was made.

The tasks ahead of ANAS in the "Year of Constitution and Sovereignty" were discussed at the meeting

The issues discussed at the next meeting of the Presidium of ANAS were the decree of the President of the Republic of Azerbaijan Ilham Aliyev, dated December 28, 2024, on declaring the year 2025, the "Year of Constitution and Sovereignty" in the Republic of Azerbaijan, and the tasks ahead of ANAS.

President of ANAS, Academician Isa Habibbeyli noted that 2024 was remembered by significant events in the history of our country, the attention of the entire world was focused on Azerbaijan. Azerbaijan contributed to solving global issues by hosting the 29th session of the Conference of the Parties (COP29) to the United Nations Framework Convention on Climate Change at a high level. The head of ANAS highlighted that hosting COP29 in Azerbaijan is one of the most significant events in the history of our independence and organizing such a prestigious event in our country shows President Ilham Aliyev's international reputation.

Academician Isa Habibbeyli mentioned that the past year was also remembered as the "Green World Solidarity Year". In 2024, an extensive plan of activities was implemented in our country, including at ANAS. Tree-planting campaigns were conducted, and scientific works and articles were published.

The Academician also noted that considering the full restoration of our territorial integrity and sovereignty under the leadership of the head of state, the 30th anniversary of the adoption of the Constitution, and the 5th anniversary of our Victory in the Patriotic War, the year 2025 has been declared the "Year of the Constitution and Sovereignty" in the Republic of Azerbaijan. This decree would play an essential role in further strengthening of our independent statehood and educating new generations in the spirit of statehood.

Academician Isa Habibbeyli emphasized that today the Republic of Azerbaijan, as stated in the decree of the head of state, continues its independent policy more courageously and principally, in the condition of the new realities, based on the national interests of our people, confidently moves forward toward its strategic goals, relying on the requirements of the Constitution and its sovereign rights.

The head of ANAS underlined that the first Constitution of the independent Republic of Azerbaijan, prepared under the initiative and leadership of the National Leader Heydar Aliyev, plays a significant role as a legislative base aimed at protect-



ing the independence, sovereignty, and territorial integrity of our country, as well as for building a legal and secular state. He emphasized that the Constitution, authored by the Great Leader, has also entered the history of Azerbaijan as the "Heydar Aliyev Constitution".

Academician Isa Habibbeyli highlighted that the historic victory in the Patriotic War, which began in response to Armenia's provocations on September 27, 2020, and the successful anti-terror measures carried out on September 19-20, 2023, led to the full restoration of our territorial integrity and sovereignty. These historic events are associated with the name of the Victorious Supreme Commander-in-Chief Ilham Aliyev. By raising our State Flag in Khankendi, Khojaly, Khojavend, and Aghdara, the head of state declared to the entire world that our people are a victorious nation.

The head of ANAS noted that under the leadership of President Ilham Aliyev, our people are confidently moving towards the strategic goals. With the special attention and care of the head of state, during the full restoration of our territorial integrity and sovereignty, ANAS has entered a special stage of development. Our scientists should focus on creating the scientific chronicle of this new historical period, conducting research aimed at expanding the country's economic power and international relations, as well as strengthening public opinion.

After the speech of Academician Isa Habibbeyli, a relevant decision was made by the Presidium.

The General Assembly of ANAS will take place

The next issue discussed at the meeting of the Presidium of ANAS was determining the date for the General Assembly of ANAS and approving its agenda.

Academician Isa Habibbeyli mentioned that there is a need to hold the General Assembly of ANAS, which brings together all members of the Academy, in order to discuss the reports on the results of scientific research works conducted in the scientific institutions and organizations of ANAS in 2024, the next stages of the wide-scale reforms being implemented within the Academy, as well as significant scientific results achieved in scientific and higher education institutions under the ministries and other state bodies. According to the new charter of ANAS, the determination of the time for holding the General Assembly and the preparation



of the agenda of the General Assembly meetings are carried out by the Presidium of the Academy.

It was decided at the meeting that the General Assembly of ANAS would be held on February 21, 2025, and the agenda of the meeting was approved.

Редакционная коллегия:

Иса Габибейли, Дильгам Тагиев, Ибрагим Гулиев, Наргиз Пашаева, Расим Алигулиев, Тофик Нагиев, Ирада Гусейнова, Говхар Бахшалиева, Ариф Гашимов, Джамиль Алиев, Исмаил Гаджиев, Фуад Алиев

Главный редактор: Агагусейн Шукюров

Адрес: Баку, AZ 1001,
ул.Истиглалийят, 30, Президиум НАНА
e-mail: elm.nauka.gazet@gmail.com

Мнение авторов может не совпадать с мнением редакции.

Тираж: 2000